

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

G. FALBE-HANSEN . RANDERS

1872-1947

Brödugade 6

ET HANDELSHUS I RANDERS

G. FALBE-HANSEN A/S

4. SEPTEMBER

1872-1947

TRYKT I J. M. ELMENHOFF & SØNS BOGTRYKKERI I RANDERS

TEKST
HOLGER JERRILD

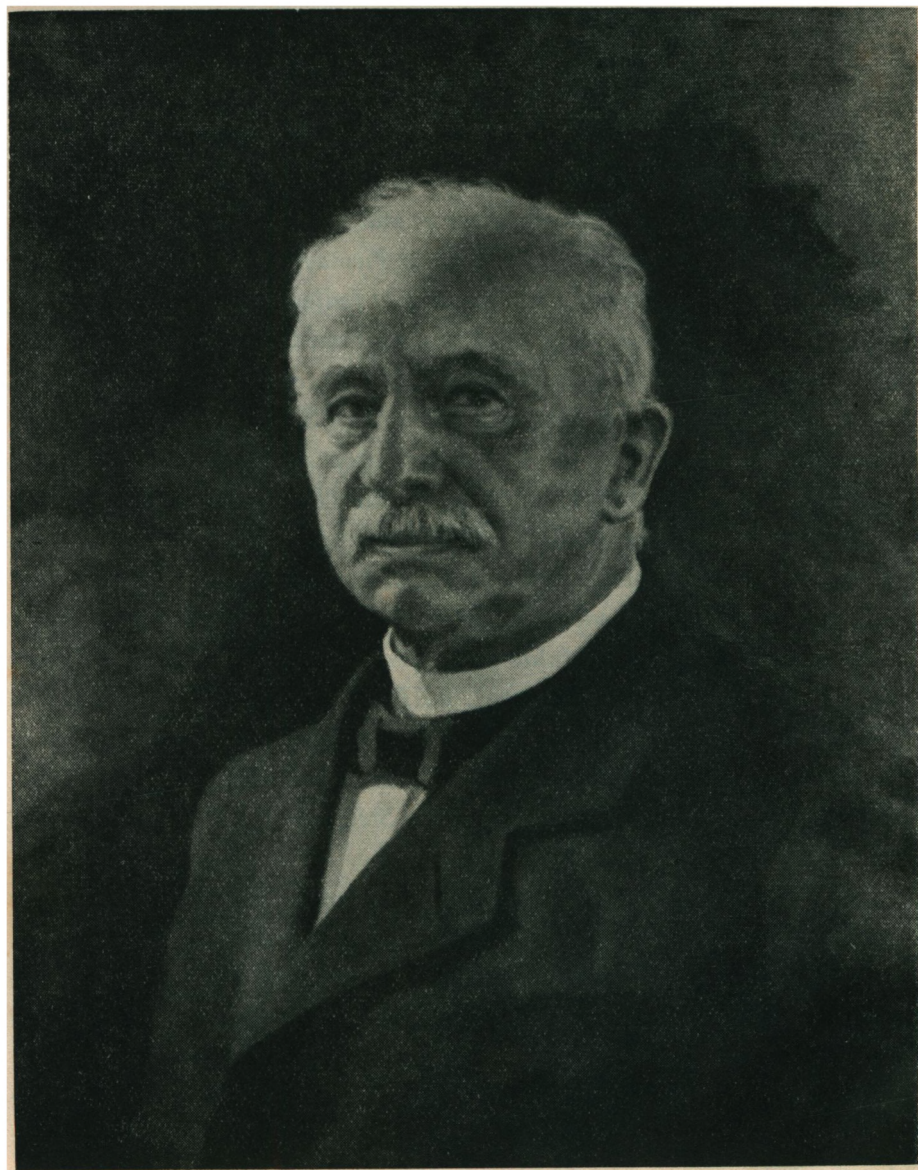
TEGNINGER
DES ASMUSSEN

OM HUNDREDE AAR ER ALTING GLEMT

Denne Bog er blevet til ved en Række Samtaler mellem Direktionen, Medarbejderne og den ude fra kommende Iagttager og Lytter, som fik Lov til næsten som en Radioreporter at stille sin Mikrofon op, hvor han vilde, og modtog et stærkt Indtryk af, at Firmaet for sit store Personale ikke blot er et Arbejdssted, men snarere et fælles Skib, som hele Besætningen fra Kaptajn til Jungmand omfatter med en personlig Følelse. Det har været Direktionens Hensigt netop at faa denne Helhed frem, at faa alle Stemmer til at klinge sammen til en Symfoni. Hvert gammelt Handelshus har sin egen Melodi og sin egen Husaand, som de gamle romerske Huse havde deres Penater. Denne Husets Aand, der ligesom Nissen flytter med fra Sted til Sted og til enhver Tid er Firmaets advarende eller opmuntrende, usynlige Lods, har jeg forsøgt at faa til at materialisere sig. Man vil tydeligst høre den gennem den særprægede Slægtstone og det karakterfulde Lune (vi er ikke for intet i Steen Blichers By og Egn), hvormed Direktør J. FALBE-HANSEN har fortalt om Fortiden og søgt at fastholde det svundne Liv omkring Firmaets afdøde Grundlæggers og de ældste af hans nære Medarbejders Skikkelser, der nu ogsaa tilhører Fortiden; andre Stemmer blander sig i Koret, naar Talen er om den nuværende Ledelse.

»Om hundrede Aar er alting glemt« — men endnu ved 75 Aars Jubilæet er det muligt at fastholde det, der engang var levende Liv, Arbejde, Kamp og Spænding, i Sol og i Graavejr. Det har været min Opgave efter bedste Evne at være et modtageligt Medium for Aanden i det gamle Randers-Firma G. FALBE-HANSEN, som den 4. September 1947 har bestaaet i 75 Aar. Skønt den lige Linje er den korteste Vej til Maalet, har denne Fremstilling fulgt Gudenaas Princip: at bugte sig frem og nu og da slaa en Bue til Siden for at gøre et Emne færdigt eller føre et Livsløb til Ende, før Rejsen gaar videre, i Tillid til, at Strømmen nok skal naa Havet, selv om den giver sig Tid til undervejs at spejle Naturens og Livets Mangfoldighed.

HOLGER JERRILD

E. Palmstrøm

*Ustadigt er Vejr, og ustadigt er Vind,
som Menneskets Lykke, som Menneskets Sind.
Men fremfor alting jeg raade dig vil:
Se nøje, hvad Lods du betroer dig till*

ST. ST. BLICHER

DEN GAMLE HERRE PAA TORVET

Randers har som alle Byer med en lang og broget Fortid mange Problemer og Vanskeligheder, som Nybyggerbyer ikke kender. De unge Byer er som unge forældreløse Mennesker, der kan indrette sig, som de finder det mest praktisk og bekvemt, fordi de ikke har nogen at tage Hensyn til.

Men de gamle Byer maa lempe sig frem, ellers møder alle Danmarks Kulturhistorikere frem sammen med Fredningsnævn og Turistforening og nedlægger Protest. Derfor maa de, der har Ansvaret for Udviklingen i en By som Randers, være baade frem- og tilbageskuende, baade rummelige og smidige; de maa have noget af Niels Ebbesens Sind og Væsen. Maaske vil man sige, at han jo netop klarede sin Tids største og vanskeligste Problem ved et resolut Hug; men man maa ikke glemme, at den gamle Folkevisen ogsaa giver følgende Karakteristik af Grev Gerts Banemand: *Herr Niels, du est en kunstig Mand, / og dertil est du from, / hvor du ikke kan komme ligefrem, / der rider du udenom . . .*

Pietet overfor Traditionen kan være en Hæmning; men den kan ogsaa være en Styrke, naar nyt og gammelt afbalanceres. Den virker da som et Rygstød i Omskiftelserne og et Kompas paa den lange Rejse, og saa maa man tage Gnidningerne med. Saadan er det ogsaa med gamle Firmaer, og derfor er det naturligt, inden vi gaar over til Skildringen af det jubilerende gamle Randersfirmas Historie, at kaste et Blik udover den By og den Egn, hvor det blev grundlagt, kæmpede sig frem og voksede sig stort.

Lad os tage Opstilling paa Torvet foran Randers' gamle Raadhus, som ligger midt i Byens Hjerte. Høje nye Huse er skudt op rundt om det, og gamle Huse er blevet moderniseret og har faaet bygget en Etage til, og jo længere man kommer bort fra Centrum, desto mere dominerer det moderne Byggeri med sine Kæmpekuber for mere eller mindre flittige Arbejdsbier.

Det lille, ærværdige Raadhus minder om en fornem gammel Herre, hvis Børn er vokset ham over Hovedet, men som behandles med skyldig Respekt, og da han efterhaanden stod for meget i Vejen for den voksende Trafik, satte man ham ærbødigst paa Ruller og kørte ham nogle Alen sidelæns og forlod ham med et Buk. Der staar han nu med Niels Ebbesens Statue foran sig som Skjoldvagt og gør sig sine egne Tanker om vor saakaldte »travle Nutid«, mens han mindes sin egen Ungdom, da Døgnet havde 12–14 Arbejdstimer, og da Søndagen ogsaa kunde bruges til noget nyttigt.

Nu er 8 Timers Arbejdsdagen hellig og ukrænkelig – det vil sige, den maa gerne gøres kortere, og Weekend-Tendensen breder sig, ak ja, og lovmæssig Sommerferie med fuld Løn eller mere. De gamle Købmænd i Fortidens Randers vilde ikke have troet, at Verden kunde staa til Kyndelmisse med al den Galskab. Men den holder altsaa alligevel. Og Randers, den gamle Middelalderkøbstad, som fik sine Privilegier allerede paa *Kristoffer den Andens* Tid og fik dem stadfæstet baade af *Valdemar Atterdag*, *Dronning Margrethe* og *Erik af Pommeren*, for at det ikke skulde være Løgn, den er blevet en stor og stadigt voksende By, hvor Fortid og Nutid brydes, en By paa ca. 47.000 Indbyggere, den fjerdestørste i Landet efter København. Selv om den en Overgang stod lidt i Stampe, fordi Havnen ved Gudenaens Udløb ikke fulgte med Tiden, og fordi Jernbanenettet forfordelte den, har den nu faaet Revanche, nu da en ny moderne Storhavn er bygget, og da Rutebilernes vældige Fremgang har gjort »Byen med de 13 Landeveje« og det frodige, vidtstrakte Opland til et vigtigt Trafik- og Handelscentrum med Muligheder, der giver Løfter om en straalende Fremtid.

Den gamle Herre paa Torvet maa altsaa med et resigneret Suk affinde sig med Udviklingen; naa, saa behøver han jo heldigvis ikke at føle sig ensom: Rundt omkring sig har han endnu en Række af de gamle, hyggelige, romantiske Gader, Gyder og Smøger med de snurrige Navne: Dytmærskens, Houmeden, Slyngborg, Trangstræde, Middelgade, Brødregade og Blindgaden Kereveder . . . »Kehr um wieder«, sagde de tyske Søfolk og Købmænd, som gæstede Byen; deraf Navnet.

Lukker den gamle Herre Øjnene, kan han livagtigt se for sig Livet i de gamle Købmandsgaarde, hvor der var Plads til Snese af Bøndervogne i de største – man regner med, at ca. 1500 Køretøjer paa de store Dage gæstede Byen – og han kan fornemme Trængselen i Gaderne paa Frilørdagene og især paa Torve- og Markedsdage, »naar Landboerne kom trækkende gennem Byen med Heste og

Op. Kjöfmandsgaard

Køer eller med en Sæk fuld af levende Grise paa Ryggen«, som Henrik Pontoppidan skriver i sine Barndomserindringer fra Randers. »Nogle af de ældste Bønder havde sorte Fløjls Knæbenklæder, høje Uldhatter og langskaftede Støvler eller (om Sommeren) hvide Strømper og Sko med Spænder. Alle Mændene, baade gamle og unge, ja, endogsaa Drengene, gik med langskødede Frakker og havde Merskumspiber hængende i Munden. Kvinderne var ogsaa allesammen ensklædte i Egnens særegne Dragt og Hovedtøj. Selv smaa Piger, der knapt kunde gaa, havde Kjoler helt ned til Jorden ligesom de voksne og dertil Hovedet stramt indbundet i et blomstret Tørklæde, der var knyttet over Issen med en Sløjfe«. Ind i Gadelarmen blandede sig Hovslagene af de Randers Dragoners Heste og Klangen af Hornsignaler eller de skarpe Smæld fra Beslagsmedenes Hamre, mens de stod med Hestenes Bagben mellem deres skindklædte Knæ og satte nye Jernsko paa de brede Hove paa Hestene med de lyse Manker og Haler.

Man hørte ogsaa de smaa Klemt fra Dørklokkerne i de lavloftede Butikker, hvor Byboer og Landboer flokkedes for at gøre Indkøb i »de blandede Handlere«, mens Snakken gik med Jydernes karakteristiske, lidt mutte Humor.

Og retter den gamle Herre paa Torvet saa med ældre Folks Langsynethed Blikket længere ud, tværs over de store, nye Yderkvarterer, kan han i alt Fald bilde sig ind, at han skimter Kirketaarnene i de mange Landsbyer, hvor Byens Velstand har haft sine Kilder fra de ældste Tider. Og som lokkende Hvilepunkter for Øjet – eller i alt Fald for Tanken – har han desuden alle de gamle Herregaarde: Fussingø, Tjele, Ulstrup, Støvringgaard, Klausholm, Gl. Estrup, Skaføgaard, Rosenholm og langt ude i Horisonten ved Djurslands Kyst: Mejlgaard, Benzon, Katholm og Rugaard. De ligger der endnu, de gamle Borge, hvor nogle af Adelsmændene forstod, at Adel forpligter, mens andre letsindigt foregreb en senere Gullasch-Mentalitet og bortødslede deres fædrende Gods ved Drik og Spil.

Nu har Udstykningen taget sig af nogle af disse gamle Herresæder og Museumsfolkene af andre. Men det kan den gamle Herre paa Torvet ikke se, han ser kun Taarne og Spir rage op over de grønblaa kuplede Parker i det fjerne, aldeles som i gamle Dage, og det beroliger ham. Men den moderne Ungdom, som nu raser forbi ham paa Motorcykler og i Biler, skal jo ogsaa en Dag blive langsynet og forstaa den store Sammenhæng mellem Fortid, Nutid og Fremtid. Det beroliger ham ogsaa . . .

FORRETNINGENS START – ET KORTVARIGT KOMPAGNISKAB

Det Randers, hvori det jubilerende Firma *G. Falbe-Hansen* i 1872 blev grundlagt, var en lille Købstad paa ca. 12.000 Sjæle. Den var i Kraft af sit store, gode Opland placeret bedre end maaske nogen anden dansk Provinsby – det skulde da lige være med Undtagelse af Aalborg og Odense som jævnbyrdige – det var en Bondeby fremfor nogen, saadan som Pontoppidan har skildret den i det allerede anførte Citat, og den havde, næstefter Aalborg, den største Detailomsætning pr. Butik og pr. Indbygger. En gros Handelen og Industrien laa derimod under Gennemsnittet for Danmarks større Byer; men Randers rummede til Gengæld nogle faa meget store Handels- og Industri-Virksomheder.

Det var i denne driftige Oplandsby, at det unge fynske Handelstalent *G. Falbe-Hansen* besluttede at slaa sig ned og bygge sig en Fremtid efter i nogle Aar at have været Kommiss hos Købmand *Thyssen* i Randers. Han var en udpræget Enspændernatur, men ogsaa yderst forsigtig, og det er vel noget af Forklaringen paa, at han valgte at etablere sig i Kompagniskab med en anden ung Kommiss ved Navn *Thykier*. De to unge Kompagnoner overtog en beskedne lille Forretning, som laa i Torvegade i den nordre Del af Hotel Randers, dér hvor nu Hotellets moderne Restaurant er beliggende. Allerede den 4. September 1872 havde *G. Falbe-Hansen* – der forøvrigt endnu kaldte sig *Hansen* og først i 1875 fik Tilladelse til at føje *Falbe* til sit Navn – løst Detailhandlerborgerskab, og den 17. September 1872 aabnedes Forretningen under Navnet »*Thykier & Hansen*«, efter at nogle for Datidens Forhold meget store Annoncer var indrykket i den lokale Presse.

Det er af flere Grunde interessant at studere disse Annoncer i Dag, dels fordi de fortæller os noget om Datidens Moder gennem de yderst primitive Tegninger, og dels fordi de ved deres Størrelse viser, at G. Falbe-Hansen trods sin Spar-sommelighed meget godt forstod Reklamens Betydning for Starten af en Virk-somhed og for Driften af en Detailforretning; men senere, da han blev Grossist, mente han, at Varens Kvalitet, Pris samt Kundebetjening var den bedste Reklame. Hvad der handlede med fremgaar af en gammel Regning til Pharmaceut Daugaard, den senere Apoteker paa Løveapoteket. Det var Manufakturvarer, Klæde- og Lær-redsvarer, og det var Kaaber, Overstykker og Skjorter, og der reklameredes flot med baade en gros og detail og med Fabrik og Lager. Optakten var altsaa god nok. G. Falbe-Hansens Enspændernatur gjorde sig dog hurtigt gældende. Han var Manden, der helst vilde bestemme det hele selv. Allerede den 6. November 1872 løste han Borgherskab ogsaa som Købmand, og selv om det muligvis kan have været dikteret af praktiske Grunde med Henblik paa Firmaet Thykier & Hansen, ligger det dog nær at antage, at det var andre Planer, der allerede da spirede i den unge begavede og selvraadige Eners Hjerne. I alt Fald holdt Kom-pagniskabet kun til 1875, da G. Falbe-Hansen trak sig ud og overlod Forret-ningen til Thykier, som nogle Aar efter opgav den og senere blev Afdelings-chef i Magasin du Nord.

ENSPÆNDEREN TAGER FAT PAA EGEN HAAND

G. Falbe-Hansen begyndte nu sin egen Forretning i Middelgade Nr. 11 alle-rede den 12. Oktober 1875 — »overfor Hr. Isenkræmmer J. P. Jensen«, som der staar i Aabningsannoncen, hvis Overskrift var: »Klædeforretning i Randers«; det var altsaa noget nyt, der her lanceredes, en Pionérindsats for Klædehandelen i Randers. Hos Thyssen havde han bemærket, at der reklameredes med Eneudsalg fra Kjærs Mølle i Aalborg; nu averterede han selv med Udsalg fra Modeweg & Søn, Fabrikkerne i Aarhus og Odense samt Hellebæk og Bruunshaabs Fabrik-ker — han gaar altsaa straks ind for de danske Varer — og i Annoncen hedder det: »Alt sælges til Fabrikspris med fuldstændig Garanti for Soliditet og ægte Farver. Uld tages i Bytte«. Den sidste Sætning fortæller lidt om det store Faare-hold, som endnu da var almindeligt i Jylland, og som har sat sit Præg paa Dals-gaards, Carlo Dalgas' og Hans Smidth's Malerkunst og St. St. Blichers Digtning.

Den nye Forretning i Middelgade gik godt, G. Falbe-Hansen følte snart, at han nu var kommet paa sin rette Hylde, og den 2. April 1879 foretager han sin første Udvidelse, idet han løser Borgerskab som Skrædder og ret hurtigt faar skabt en efter Forholdene meget betydelig Skrædderforretning (under Ledelse af Tilskærer *Hutters*, der senere oprettede Tilskærernes Akademi i København) samtidig med, at han ogsaa laver færdig Herrekonfektion.

Det var igen noget nyt. — En ukuelig Opdrift var der i ham i disse Aar, han levede og aandede for sin Forretning, og nye Ideer udklækkedes stadig i hans aldrig hvilende Hjerne og blev ført ud i Livet med den Blanding af Selvsikkerhed og Forsigtighed, som var karakteristisk for ham. Han var den første i Byen, som begyndte at fremstille Tøj til Lager, »Stangkonfektion« som det populært kaldes. En Overgang havde han ogsaa en stor Forretning i sorte Skind-Kuskejakkter med rødt Bomuldsflonelsfoer. Skindet fik han fra Randers Handskefabrik, hvor han ogsaa kom i Forbindelse med en Eksportør fra Hamborg, som overtog Forhandlingen af disse Skindjakkter og eksporterede dem ud over den halve Klode. Men ogsaa her viste hans karakteristiske Forsigtighed sig. Han vilde aldrig længere

ud, end han kunde bunde, og da han kom under Vejr med, at Weimann i Odense havde Planer om at tage denne Skindjakke-Produktion op fabriksmæssigt i den store Stil, trak han snart Følehornene til sig og likviderede ret pludseligt denne Gren af Forretningen, idet han sagde: »Weimann, han har Penge nok, ham kan jeg ikke i Længden konkurrere med, derfor vil jeg hellere holde op, mens Legen er god«. – Var han maaske lidt overdreven ængstelig og kuldsvær? Var han, trods sin store Dygtighed og Handlekraft, lidt for bange for at vove Pelsen? Han var Manden, der var begyndt paa bar Bund med eget Ansvar for sin Skæbne, og det havde vel gjort ham nøjeregnende, hvor Folk, der starter med bredere Margin, kan tillade sig at være mere large og mindre sky for Risiko. Han havde, siger Nevøen, visse Træk tilfælles med en gammel Dame, hvis Far i sin Tid havde kørt Struensee og Brandt til Retterstedet; hun drev en Modeforretning i København og havde selve Hoffets Damer til Kunder, men hun kunde ikke dy sig for af Sparsommelighedshensyn at bruge nogle af de gamle Dingenoter, hun havde liggende, til sine nye Modeller. G. Falbe-Hansen havde det paa samme Maade; han, der naar det virkelig gjaldt, kunde være storsindet som faa – det viste han senere i sit Forhold til sine gamle, trofaste Medarbejdere – han kunde til Tider være besynderlig paaholdende eller nøjeregnende i Smaating. Det var som om den højst forskellige Arv, han havde modtaget fra sine Forældre, aldrig naede at afbalanceres i hans Sind. Iøvrigt maa man erindre, at hele Datidens Aand, ikke mindst i Randers, var præget af de gamle Borgerdyder: Flid, Nøjsomhed og Paapasselighed; Kravene til Adspredelserne var beskedne, og en af Befolkningens største Fornøjelser bestod i at sejle op ad Gudenaen med Madkurven om Bord og tilbringe hele Sommersøndagen i det grønne. G. Falbe-Hansen var i sin Nøjsomhed i Overensstemmelse med sin Samtid. Hans Ængstelse for at vove sig ud i Risiko viste sig efter hans Død deri, at skønt han efterlod sig en Masse Værdipapirer, var der næsten ingen Aktier og slet ingen Spekulationspapirer derimellem. Det var, fordi han som ung Mand, for at tjene lidt paa sine første opsparede Penge, havde købt Petroleumsktief, og da de faldt i Stedet for at stige, som han havde regnet med, tog han Tabet straks og solgte dem. Det blev ham en Lære for Livet. Siden rørte han aldrig ved noget, der blot lugtede af Spekulation. Ingen unødvendige Udgifter og ingen unødvendig Risiko var hans Princip. Derfor var han ogsaa alle Dage ret varsom med at give nye og ukendte Kunder Kredit; men nu og da fraveg han dog Reglen, f. Eks. da en Skrædder i Vestjylland skrev og bad om en lille

Kredit. »Har De nogen, der kan kautionere?« spurgte G. Falbe-Hansen. »Ikke uden den gode Gud i Himlen, men han er vel ogsaa god nok«, svarede Skrædderen. Mandens Ønske blev opfyldt – men Kautionisten svigtede!

Fik G. Falbe-Hansen af en eller anden Grund Tillid til en Mand, var han ikke smaalig med at yde ham Kredit; men han vilde ingen Tak have. Engang fik han Besøg af en Kunde, som Firmaet havde handlet med i mange Aar. Da han stod overfor G. Falbe-Hansen, kiggede han lidt op og ned ad ham og sagde: »Naa, det er Falbe-Hansen! Jeg er kommet her, nu da jeg overgaar til anden Virksomhed, for at takke Dem for den Hjælp, De har ydet mig, da jeg begyndte. Det er Deres Skyld, at jeg er blevet til, hvad jeg er i Dag«. G. Falbe-Hansen blev ved denne Udtalelse saa forlegen, at han kunde have krøbet i et Musehul. Forsøgte man derimod at være lidt for smart over for ham, kom man til kort, herom vidner en lille Episode ude fra hans Landsted »Middelbo«: En Dag, da han drev rundt paa Markerne med sin Bøsse og med en gammel Kasket paa, hvori han havde skaaret Hul i Pullen for at faa Luft til sin altid dampende Isse, fløj hans Hund i Benene paa en Mand fra Egnen og rev hans Bukser itu. Manden øjnede straks en Chance og krævede 50 Kr. i Erstatning, en for Datiden formidabel Pris for et Par Bukser. G. Falbe-Hansen kiggede lidt paa Manden, saa sagde han: »Kender vi ikke hinanden? Laante De ikke engang 50 Kr. af mig?« – »Jo«, sagde Manden kendelig afsvalet. – »Saa kan det sgu' gaa lige op!« sagde G. Falbe-Hansen og godtede sig over at have inddrevet en usolid Fordring.

DEN FØRSTE SPIRE TIL EN GROS FORRETNINGEN I KLÆDEVARER

Skrædderiet var efterhaanden blevet en omfattende Historie, og det førte ham ind paa Tanken om at sælge en gros til Skrædderne. Det var jo saadan i de Tider, at Folk i Almindelighed købte deres Stof hos Klædehandleren og saa gik til Skrædderen med det for at faa det syet, og ude paa Landet sad man og lavede sit Vadmestøj selv og lagde det hen, til Skrædderen kom paa Gæsteri. Dengang var Skrædderne paa Landet farende og ofte lystige Svende, der drog fra Gaard til Gaard med Pressejernet og den enkelt svinghjulede Symaskine, og de var ligesom Middelalderens Vaganter en Slags levende Aviser, der bragte Nyheder, Sladder og Opmuntring med sig, hvor de kom. Tøjet, de syede, var groft og holdt længe,

det var durabelt, som man dengang sagde, men Foer skulde der jo bruges til det, og det var da ogsaa Foerstoffer, som var Hovedartiklen i Firmaets Handel med Landskrædderne i de første Aar. Men efterhaanden begyndte der fra Byerne en ny Udvikling: Skrædderne fik fra Grossisterne tilsendt Prøver, som de solgte efter, og den Idé tog G. Falbe-Hansen op, først i det ganske smaa og nærmest med Foerstoffer, men snart solgte han ogsaa Klædevarer paa yderst forsigtige Vilkaar, oftest paa Efterkrav, og det udviklede sig saa igen til, at der til Skrædderne udsendtes Prøvekollektioner, som de kunde vise deres Kunder og derefter skrive efter det ønskede Stof. Firmaet opbevarer endnu saadanne gamle Prøvekollektioner

med Buksestof til Kr. 6,75 pr. Alen af en Kvalitet, som de mest kræsne Købere i Dag i 1947 gerne vilde give det fem—seksdobbelte for.

Skulde nu denne nye Virksomhed vokse og faa virkelig Betydning, maatte der naturligvis sættes et systematisk Arbejde ind: Man maatte besøge Skrædderne, først i Oplandet, og forklare dem Fordelene ved det nye og indgyde dem Tillid.

DEN FØRSTE REJSENDE – EMIL RANSBY

Her møder vi Firmaets første Rejsende, der bliver Pionéren paa dette Felt, som i de følgende Aar blev af den største Betydning for Forretningens Vækst og udviklede den fra et Lokalfirma til et Landsfirma. Det var en ung Kommis i Firmaet, *Emil Ransby*, som G. Falbe-Hansen valgte til den nye Opgave, og han viste sig at være den rette. Han var fra 1882 knyttet til Virksomheden i nogle og halvtreds Aar, han endte som Meddirektør og Aktionær og overlevede sin gamle Chef i Firmaet. Her, hvor en ny Fase indledtes med ham som Banebryder, er det naturligt at give et Billede af hele hans Karrière, fordi den tegner Billedet af en Udvikling, der var karakteristisk for denne Periode i dansk Erhvervsliv ude i Landet. Han var et jernflittigt, muntert og paalideligt Menneske, yderst pertentlig med sit Arbejde, og samtidig en Mand, der holdt af at more sig og være med, hvor der var Liv og Lystighed. Han begyndte sit lange Rejseliv yderst beskedent, idet han spadserede til Fods rundt i Omegnen fra Landsby til Landsby med en Taske i Haanden indeholdende Prøver af Foerstoffer. Senere kørte han rundt med en Enspænder med Kufferten bagi Vognen og besøgte Skrædderne og fik sig en lun Passiar og gerne ogsaa en Forfriskning. Han var en flot Mand, en Kraftkarl og en Liebergut lige til sine gamle Dage. En Slider, der gik op i sit Arbejde med fanatisk Energi, men efter Fyraften altid parat til et muntert Lag med livsglade Venner. Han kunde holde ud til langt hen paa Natten og alligevel stille veloplagt paa sin Arbejdsplads tidligt om Morgen. Der var opsparede Vikingekræfter i ham. At høre Direktør J. Falbe-Hansen fortælle om Ransbys Bedrifter er som at høre en drastisk Himmerlandshistorie af Johs. V. Jensen – men vel at mærke ikke den om »Syvsoverne«. Han var en ivrig Danser, og det medførte, at han snart blev Balinspektør i Haandværkerforeningen, hvor der var Bal en Gang om Ugen. Det passede ikke G. Falbe-Hansen, der krævede som noget selvfølgeligt, at hans Folk skulde interessere sig for Firmaet uden at distraheres af andet, og en skønne Dag

kaldte han Ransby ind og gav ham en Opsigelse. Ransby studsede. Det kom bag paa ham. Han passede jo sit Arbejde uden Afbræk. Men saa sagde han til sig selv med sin Yndlings vending: »Nu ska' du Peterhug mig ta' dig sammen!« Han frasagde sig resolut sit Hverv som Balinspektør, og G. Falbe-Hansen og han gik saa en Tid og kiggede lidt forsigtigt til hinanden, og da han ikke havde faaet nogen anden Stilling, endte det med, at han blev genantaget – og saa var Forbindelsen knyttet for Livet. Hans Kontrakt, der var dateret den 1. Juli 1891, fortjener et Citat, fordi den viser de patriarkalske Forhold i Firmaet dengang.

Han fik som Gage 20 pCt. af Netto Overskudet, men maatte – »under ingen Omstændigheder hæve mere end 2000 Kr. aarligt,« Resten skulde blive staaende i Forretningen, til han forlod den, og forrentes med 6 pCt. – og saa kommer denne herlige Tilføjelse: »G. Falbe-Hansens egen Opgjørelse af Balancen er altid den ene gjældende«.

Ransby blev Firmaet en fremragende Agitator i sit lange Rejseliv, han berejste efterhaanden hele Østkysten af Jylland og det nordlige Sjælland, til han omsider blev afløst af nuværende Direktør *Moesgaard-Nielsen*, og han elskede dette Rejseliv med dets skiftende Indtryk og Oplevelser, dets Besøg hos gamle Venner blandt Kunderne og hos nye, der skulde vindes for Sagen. Han var med til at fremstille Prøvemapperne, og han satte en Ære i, at Prøverne var præcist tilklippede og nøjagtig af samme Størrelse og uden mindste Frynse; han stod selv med en lille Børste og rensede dem, naar de var klistret ind. Naar han selv skulde ud at rejse, begyndte han mange Gange dette Forarbejde Kl. 4 om Morgenen og blev ved til sent ud paa Aftenen, kun afbrudt af de strengt nødvendige Spisetider. Og saa drog han ud paa disse Togter, der altid bragte ham store Resultater, og hvor han ved sit vindende og ærlige Væsen vandt sig Venner overalt, samtidig med at han byggede et enestaaende Tillidsforhold op mellem Kunderne og Firmaet, hvis Ansigt han jo var derude, hvor han færdedes. Da han senere blev Meddirektør i Firmaet og allerede var noget til Aars, indskrænkede hans Arbejdsfelt sig hovedsagelig til Indkøbsafdelingen, som han ledede og passede med utrættelig Omhu. Men naar gamle Venner fra Rejseaaarene da kom paa Besøg, gik Ransby til Frokost med dem, og saa saa man ham ikke mere den Dag. Næste Morgen stillede han dog paa Pletten. Han var haard mod sig selv, men han havde et Jernhelbred, og han var et fint tænkende, omgængeligt og elskeligt Menneske, som hele sit Liv var Firmaet en usvigelig tro Tjener.

BORT FRA DETAILHANDELEN – REJSENDE NR. 2

En gros Forretningen voksede stadig, Skrædderiet blev likvideret og derved opstod den Situation, at en Mængde gamle Kunder, som tidligere havde faaet syet hos G. Falbe-Hansen, blev ved med at komme og købe Tøj. Det kunde han ikke lide, men han syntes paa den anden Side heller ikke, han kunde sige nej, navnlig ikke, naar Skrædderne sendte deres Kunder ind til ham, saa kunde han vrisse: »Det ta'r for lang Tid. Læg Prøvebøgerne frem, vær's'go', vi skal bruge vor Tid til at ekspedere Ordrenerne«.

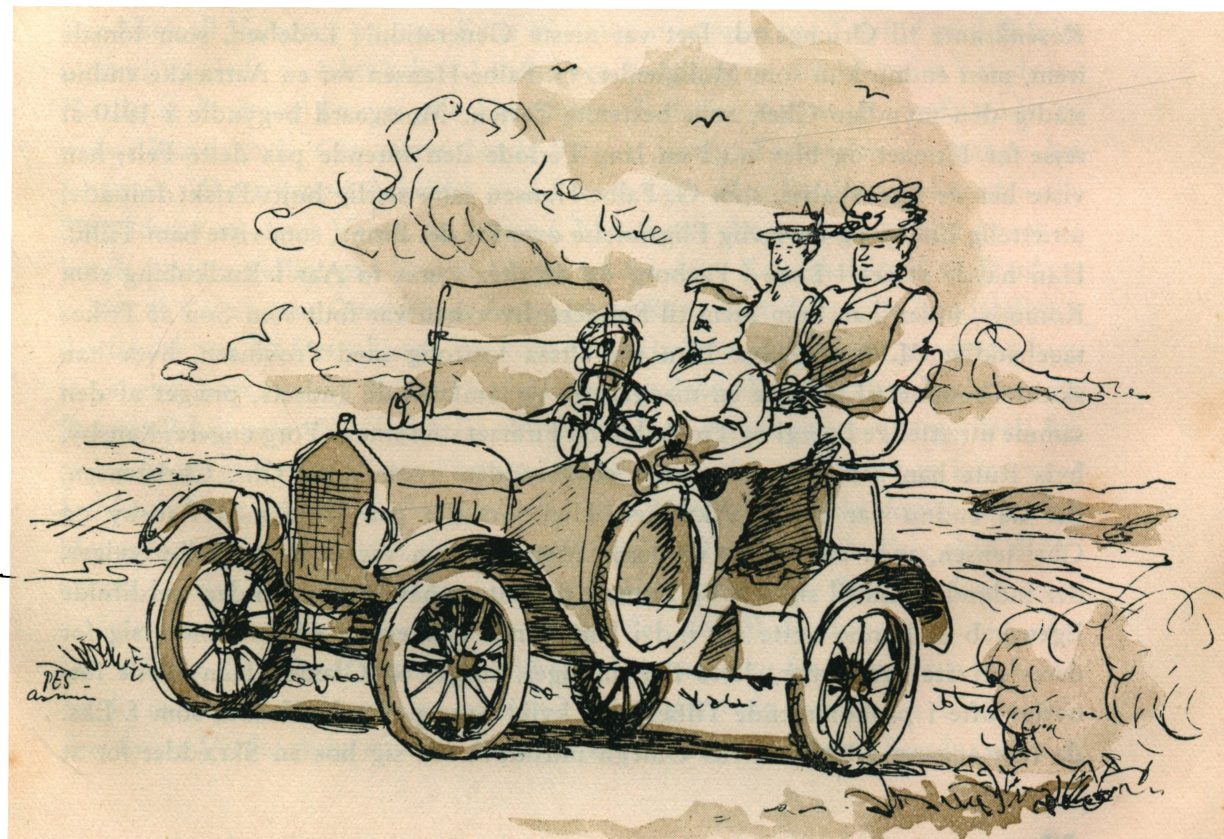
Allerede i Begyndelsen af dette Aarhundrede var han inde paa at afvise al Detailhandel og henvise til Skrædderne. Firmaet, der var begyndt som By- og Oplandsforretning, havde efterhaanden udviklet sig til et Landsfirma, hvis Maal var at omspænde hele Danmark – i alt Fald udover København. G. Falbe-Hansen havde tidligt indset, at den store Forretning ikke laa i at være Skrædder, men i at være Leverandør til Skrædderne; her var han et Led i en stor samfundsøkonomisk Udvikling, idet han som før sagt forsynede Skrædderne rundt om i Landet med Vareudvalg og eventuelt gav Kredit, saaledes at Skrædderne, der tidligere kun havde syet Klædningerne, nu efterhaanden ogsaa leverede Stoffet. Derved blev en hel Stand stor og betydningsfuld, mens den tidligere havde været temmelig beskedent vurderet. Hvordan man dengang saa paa Skrædderne, derom vidner en kvik Replik af den rapmunde radikale Folketingsmand *Slengerik* paa et Møde, hvor en af Deltagerne trods gentagne Opfordringer nægtede at sætte sig ned. »Lad ham bare blive staaende,« raabte Slengerik, »det er bare en Skrædder, der hviler sig!« Saa kom Manden ned i en Fart.

Henimod Aarhundredskiftet var Forholdene i Middelgade blevet for smaa, og G. Falbe-Hansen solgte da Ejendommen her og flyttede Forretningen til Kirkegade Nr. 7 til et ret aparte og upraktisk Lokale. Praktisk var det just heller ikke, at der førte en Trappe med 6–7 Trin op til Indgangen. I Ejendommens Kælderetage

var der en Beværtning, som dog ikke besøgte af nogen i Firmaet, fordi G. Falbe-Hansen var en meget stærk Modstander af den Slags, mens andre Virksomheder i Landet havde det med at beskænke Skrædderne, hvilket igen smittede Personalet. Forretningen voksede stadig, den ene 2–3 Værelser Lejlighed efter den anden blev indlemmet, saa det hele tilsidst lignede en lang Tarm. Ordrene strømmede ind, og da Ransby alene tilsidst ikke kunde overkomme Berejsningen af Landet, maatte en Mand fra Lageret 2 Gange om Aaret i 3 Uger overtage hele Djursland. G. Falbe-Hansen engagerede nu sin anden Rejsende, og det blev Skrædder *Christian Christensen* fra Haslund. Han var runden af den jyske Muld, og det passede ham godt at skulle rejse paa Landet. Ogsaa han var en meget flittig Mand, baade veltalende og tillidvækkende. Politisk var han Socialdemokrat og en vældig Agitator i en Diskussion. Hans store Ideal var Borgbjerg, om hvem han plejede at sige: »Han har mer' Forstand i Æ'nen a' hans Bettefinger, end De har i hel' dier' Krop«. Omkring Aarhundredskiftet drog *Christian Christensen* rundt i Jylland med Prøvetasken paa Cyklen. Hans Forhold til Kunderne var saadan, at de nærmest lod ham bestemme det hele. »Naa,« sagde de til ham, »hva' ska' vi saa ha' Christensen?« Og Christensen svarede: »Du ska' ha' det og det«. »Naa, ja, men saa maa du heller' ta' det ud til mig«. Saa kom Prøvebøgerne frem, og Christensen sagde: »Hva' syn's du bedst om?« »Det ved a ett', Christensen, hva' syn's du?« Og Christensen var dem en god og ærlig Raadgiver, nærmest mere paa deres end paa Firmaets Side. Var der f. Eks. visse Varer, som man gerne vilde af med, kunde han sige til Kunderne: »Ja, saa har jeg her no'en Varer, som gerne sku' sæl'es, men du ska' itt' rør' dem!« Var der derimod noget, han syntes, han kunde anbefale med god Samvittighed, havde Piben en anden Lyd: »Her er nøj', det ka' du sæl', aa hvis du itt' ka' sæ'l 'et, saa er 'et dig, der er no'et i Vejen med, for æ' Tøj er godt nok!« Efter saadan en Salut var der ikke noget at betænke sig paa.

Da det viste sig, at Christensen var en god Sælger, var man klar over, at det gik for smaat med Cyklen – han fik saa et Hestekøretøj, og tilsidst havde han en pragtfuld Hest, som i Skridt kom ligesaa langt som andre i Trav, med den kørte han to Gange om Aaret Jylland rundt i al Slags Vejr, saa der blev bestilt noget! Og det var noget, der passede G. Falbe-Hansen, hvis Omkvæd over for de Rejsende, naar de brugte Jernbanen, var: »– Tag ud med første Morgentog, og kom hjem med sidste!« Da den første Verdenskrig kom i 1914, og Christensens

Hest ved den Tid døde, og Trafikforholdene blev saa vanskelige, at man ikke kunde naa med Toget til Viby ved Aarhus og hjem igen paa en Dag, sagde G. Falbe-Hansen: »Naar Krigen er forbi, Christensen, skal De ha' en Bill« Det fik han ogsaa. Han fik den første aabne 2 Personers Fordbil, som kom paa Markedet, og der blev lavet et Lad bagpaa til Prøvekollektionen. Det er en kostelig Oplevelse at høre J. Falbe-Hansens Skildring af dette Køretøj. Den gamle G. Falbe-Hansen syntes, at Christensen skulde kunne tage Familien med ud paa Køretur om Søndagen, og saa blev der bagi sat et højt Sæde paa et Stativ, deroppe sad Familien og tronede og kunde se henover Hovedet paa Christensen, som dog »trods alt« savnede sit Hestekøretøj. Hans Kørsel op over Bakkerne paa laveste Gear, mens han hvilede og blot greb Rattet, hver Gang Bilen skiftevis naede den højre eller den venstre Grøftkant, er et særligt lille Kapitel i Bilismens Historie! Han havde dette Køretøj et Par Aar, saa døde han i 1922 efter en Operation, og det var et stort Savn for Firmaet, han efterlod.

DEN NUVÆRENDE DIREKTION TONER FREM – . NYT LAND VINDES IND

Imidlertid var nuværende Direktør *Chr. Moesgaard-Nielsen* i 1907 som ung Kommiss kommet ind i Firmaet, og Aaret efter var den nuværende administrerende Direktør *Just Falbe-Hansen* blevet knyttet til sin Onkels Virksomhed, vel nok fordi G. Falbe-Hansen, skønt gift to Gange, første Gang med Kathrine, f. Trane, og anden Gang med Anna, f. Stilling – som overlevede ham – ikke havde nogen Søn, men derimod Datteren *Ida*, som blev gift med Baron *Holger Rosenkrantz* til Ørumgaard. Det var næste Generation i Ledelsen, som tonede frem, men endnu kun som Muligheder. G. Falbe-Hansen var en Aarrække endnu stadig den myndige Chef, som bestemte Farten. Moesgaard begyndte i 1910 at rejse for Firmaet og blev nu i en lang Periode den førende paa dette Felt; han viste her de Egenskaber, som G. Falbe-Hansen satte særlig højt: Friskt Initiativ, utrættelig Energi og usvigelig Pligtfølelse over for det Firma, som viste ham Tillid. Han havde staaet i Lære i Faaborg og derefter været to Aar i Rudkøbing som Kommiss, inden han kom hjem til Randers, hvor han var født som Søn af Trikotagehandler *M. K. Nielsen*. Han var altsaa fortrolig med Provinsen, hvor han skulde komme til at gøre en mangeaarig og omfattende Indsats, præget af den samme utrættelige Energi og Troskab mod Firmaet som sine to Forgængere: Ransby, hvis Rute han som ovenfor omtalt efterhaanden overtog, og Chr. Christensen, der da endnu var i fuld Aktivitet. Han fortsatte paa Linje med Ransby og Christensen, men efter mere moderne Metoder, han var en fortræffelig Sælger, der indgød Tillid til sig selv og Firmaet overalt og havde desuden den værdifulde Egenskab at kunne sætte sig ind i Kundernes Tankegang og interessere sig for deres private Problemer, deres Bekymringer, Sorger og Glæder. Han havde forøvrigt ofte i paakommende Tilfælde et kvikt Svar paa rede Haand, som f. Eks. da han engang i Københavns Omegn introducerede sig hos en Skrædder for at

tilbyde sine Varer, saa sagde Skrædderen med et vist spørgende Tonefald: »Randers?« Saa svarede Moesgaard straks: »Vilde det være bedre med London, Paris eller Berlin — eller hvad mener De om Mariager?«

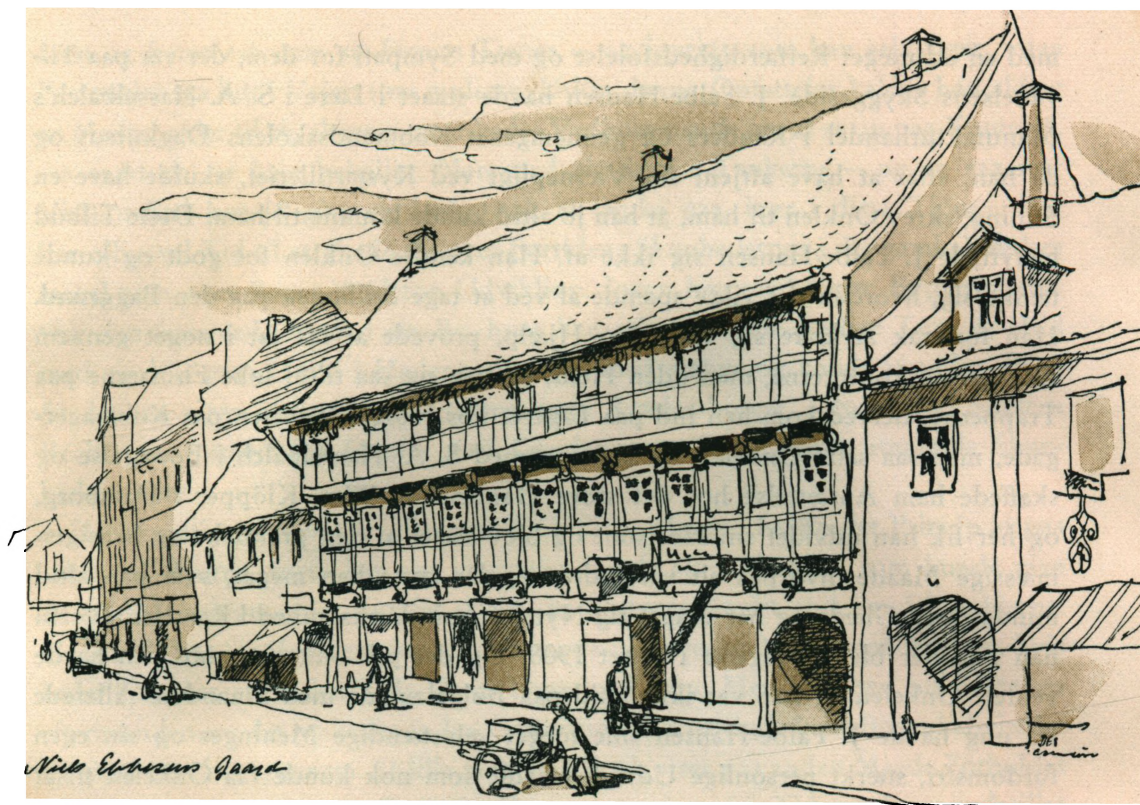
Da Moesgaard begyndte at rejse, bestod Firmaets Kollektion nærmest af gode, slidstærke men grovere Varer, der mest var beregnet for Landet, og det skyldes i hovedsagelig Grad hans Initiativ og Energi, at Udvalget efterhaanden skiftede Karakter og blev af en saadan Art, at det kunde tilfredsstille alle Kunder over hele Landet.

Moesgaard, der som nævnt overtog Ransbys Rute, fik inddraget Samsø under Kundekredsen og vandt nyt Land for det gamle Landbofirma i Jyllands og Sjællands Provinsbyer, og efter Genforeningen gjorde han det store Fremstød i Sønderjylland. Man vilde dog ikke være med i den første Invasion af »Hajer«, som oversvømmede det genvundne Land, men holdt sig i Begyndelsen tilbage. Til Gengæld gik det straalende, da Moesgaard omsider rejste derned paa sit første »Erobringstogt«. Han var saa heldig straks at faa fat paa en opvakt, lokal Chauffør, og ved hans Kendskab til Vejnettet og hans Evne til straks at komme paa Talefod med Befolkningen, trawlede de faktisk hele Landsdelen igennem, og det lykkedes paa denne Maade at finde og besøge alle Skræddere. Saaledes skabtes en omfattende og trofast Kundekreds. Chaufføren havde Firmaet iøvrigt Fornøjelse af i mange Aar fremover. Han gik op i Arbejdet med Liv og Lyst. Han kendte efterhaanden alle Skrædderne og deres Vaner, og vidste f. Eks., hvem der stod saa tidligt op, at de kunde besøges tidligt paa Dagen, og var ud fra dette Kendskab med til Planlægningen af Rejseruten. Overalt paa denne første Rejse blev det gamle Randersfirma, der faktisk var det første Firma, der viste Sønderjyderne reelle Varer, modtaget bogstaveligt talt med aabne Arme. En af de sønderjydske Skræddere sagde, da han saa Prøvekollektionen: »Har I virkelig alle de Varer til omgaaende Levering? Vell Saa er jeg fra nu af Kunde i Jeres Firma!« Iøvrigt kunde der være skabt en interessant Samling af Kundebreve til Firmaet, hvis man i Tide havde tænkt derpaa. Her skal blot anføres, at en Skrædder, der ligesom G. Falbe-Hansen var fra Fyn, altid skrev: »Kære Landsmand, vil du ikke . . . o. s. v.«. Han var en stor Spøgefugl og skrev saaledes en Gang til Slut: »Og saa er der det Tøj til de Bukser til mig selv. Det tillader du nok, at jeg sender tilbage, jeg maa ikke faa dem for min Kone, og, kære Læser, er du gift og er Mand, saa forstaar du mig nok.« Under hele den første Verdenskrig modtog Firmaet ikke et Brev fra denne Kunde, uden at

det sluttede med et berømt Citat, tillæmpet efter Situationen: »Forøvrigt mener jeg, at Tyskland bør ødelægges! Ærbødigst R. Hansen«.

Her maa indskydes, at Udsendelsen af Prøvekollektioner efterhaanden havde antaget saa stort et Omfang, at der maatte engageres en særlig Mand til at staa for denne Afdeling, som Ransby hidtil havde ledet. Valget faldt paa en Mand, som hed *Hans Hartvig*, og han regerede over den halve Snes Damer, som hjalp ham i Arbejdet med at faa alle Prøvekollektionerne indkaldt fra Skrædderne og bringe dem i pæn Stand igen; han havde sin store Andel i Kollektionshandelens Blomstring. Da Ransby saa med Tiden blev mere og mere hjemme, overtog Hartvig en Rejserute, som han passede til sin altfor tidlige Død. Han var en tro og flittig Medarbejder, som berejste Himmerland og Egnene omkring Midterbanen i nogle Aar og blev afholdt, hvor han kom. Han havde baade Hjertets Dannelse og en god Forretningsmoral, og han arbejdede for Firmaet med stor Energi. Desværre døde han pludselig i 1933 efter 27 Aars Virke i Firmaet.

Ogsaa paa Færøerne vandt Firmaet Indpas. Det skete uden egen Agitation ved, at en dansk Skrædder rejste derop og tog Arbejde som Svend, og han anbefalede Firmaet til sin Mester, som skrev efter en Prøvekollektion. Siden fulgte andre Eksemplet, saa en stor Kundekreds af sig selv dannedes paa Øerne. Det var allerede før den første Verdenskrig. I Mellemkrigsaarene kom Færingerne igen, og nu efter den anden Verdenskrig har de paany knyttet Forbindelsen. Bornholm kom med i Aarene før den første Krig, saa at Fyn og de omliggende Øer var den eneste Landsdel, som ikke var besøgt paa dette Tidspunkt. Den Opgave blev efter Krigen betroet en ung Mand i Firmaet, *Juul Johansen*, som opnaede en Del gode Resultater, men efter et Par Aars Forløb traadte ud og overtog Regnfrakkefabrikken »Norden« i Odense og senere Svendborg Textilfabrik. Han har dog stadig en Aktiepost i Randersfirmaet. Efter at der i de seneste Aar ogsaa er kommet en Del københavnske Kunder til, kan man saaledes sige, at man er naaet hele Danmark rundt, hvilket fremgaar af det store Kundekort, som hænger paa Hovedkontoret med sine Hundreder og atter Hundreder af kulørte Naale, hver enkelt repræsenterende en Indsats og et Resultat og samtidig ansporende ved at vise, hvad der endnu mangler. »Stilstand er Tilbagegang. Vi skal videre!« siger Husets Aand.

ONKEL OG NEVØ

Mens dette omfattende Rejseliv foregik, sad *J. Falbe-Hansen* hjemme i Hovedkvarteret, og skønt han, som han selv siger, lige til det sidste i Onkelens Levetid af den Gamle aldrig blev regnet for andet end »det unge Menneske«, er der andre Vidnesbyrd om, at *G. Falbe-Hansen* meget godt forstod at vurdere hans Egenskaber. Spørger man Husets Aand, svarer den da ogsaa, at Nevøen har slægtet Grundlæggeren paa i Energi og Forretningstalent, men at han desuden har vist en udpræget Sans for Indførelsen af moderne Metoder: Rørpost, Maskinbogholderi o. s. v. og yderligere den større Dristighed, som ofte er anden Generations Fortrin, dog parret med en levende Aarvaagenhed og Realitetssans.

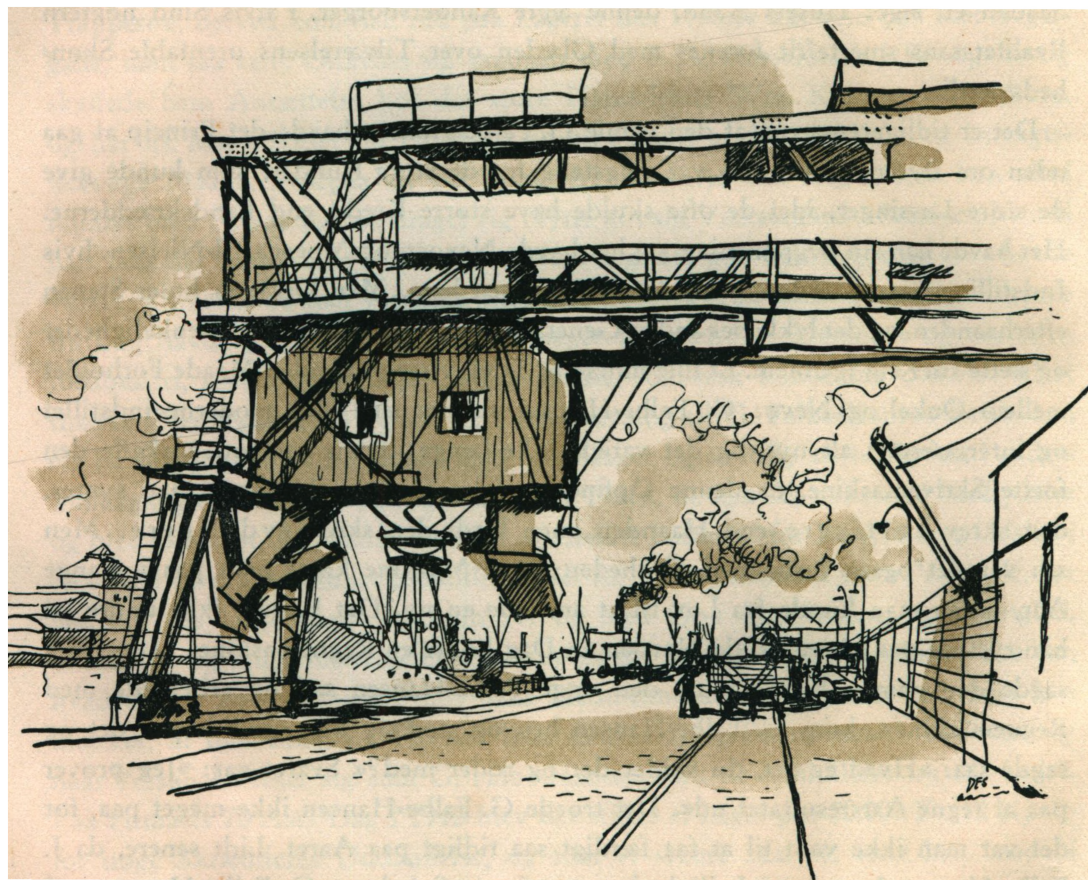
Helt godvilligt gik han nu ikke ind i Firmaet, men søgte først sine egne Veje. Han er født i Holstebro, hvor hans Fader var Sagfører og Branddirektør, en Mand

med en udpræget Retfærdighedsfølelse og med Sympati for dem, der var paa Tilværelsens Skyggeside. J. Falbe-Hansen havde staaet i Lære i S. A. Hasselbalch's Manufakturhandel i Randers og gennemgaaet Købmandsskolens Dagkursus og da han, efter at have aftjent sin Værnepligt ved Kystartilleriet, skulde have en Stilling, skrev Onklen til ham, at han jo altid kunde komme til ham. Dette Tilbud benyttede J. Falbe-Hansen sig ikke af. Han kendte Onklen for godt og kunde tænke sig, hvordan det vilde spænde af ved at tage Stillingen paa den Baggrund. Han foretrak at klare sig ved egen Hjælp, prøvede at faa fat i noget gennem Engageringskontorerne, men uden Held, og gav sig saa til at løbe Firmaerne paa Trapperne; derved kom han ind paa Lageret hos Holger Petersen paa Købmagergade, men saa satte Onkelen sig sammen med S. A. Hasselbalch i Bevægelse og skaffede ham Ansættelse hos det store Handelshus Wm. Klöpffer i Hamborg, og her fik han udvidet sin Horisont og blev slaet af den praktiske og hensigtsmæssige Maade, hvorpaa alt var indrettet; dér lærte han meget, som han altid mindes med Glæde og har draget rig Nytte af i sin Virksomhed i Randers, hvortil han omsider blev engageret i Aaret 1908. Og det gik omtrent, som han havde ventet: Onkelen og han var ikke altid paa Bølgelængde med hinanden. Allerede fra ung havde J. Falbe-Hansen sine meget selvstændige Meninger og sin egen fordomsfri, stærkt personlige Udtryksmaade, som nok kunde faa Onkelen til at trække Øjenbrynene op i Panden. I Modsætning til G. Falbe-Hansen havde han ret let ved at komme i Kontakt med Mennesker og navnlig sætte sig ind i andres Tankegang og Interesser; det gav sig med Tiden, da han fik voksende Indflydelse og blev Direktør, Bestyrelsesmedlem og tilsidst Formand for Bestyrelsen, Udslag i en stærkt socialt betonet Indstilling over for Virksomhedens store Personale, her var han paa Linje baade med sin Far og med G. Falbe-Hansen, og kunstglad, musikalsk og musikinteresseret som han er, har han altid haft et sikkert Øre for, hvad der er ægte og uægte hos hans Medmennesker. Gladest er han, naar han mærker, at den enkelte i Firmaet ikke tænker i Jeg-Form, men i Vi-Form, og naar Personalet føler sig som G. Falbe-Hansen-Folk til Adskillelse fra alle andre. Paa Firmaets 70 Aars Dag i 1942 blev der stiftet et Legat paa 50.000 Kr. til Hjælp for unge Skrædderes Uddannelse, og som vi senere skal se, viste han baade i en gros Forretningen og i den senere oprettede Konfektionsfabrik paa sin egen Maade en levende Omhu for Personalets Velbefindende og Fornemmelse af at være Individuer og ikke Numre. En Direktør skal efter J. Falbe-Hansens Mening

først og fremmest være sit Firmas Tjener – og iøvrigt, som han selv siger, »staa Personalet saa lidt i Vejen som muligt«. Ud fra denne Opfattelse kalder han aldrig en Medarbejder til sig ekspres, men beder Vedkommende om at se op paa Kontoret, saa snart det er ham belejligt. Men med alt dette i Tankerne – og en saa stor Virksomhed kan jo give en Leder nok at tænke paa, især i disse Tider – faar han alligevel Tid til at glæde sig over Fortidens Skønhedsspor i det gamle Randers saavel som over Byens moderne Udvikling. Ingen kan med større Bypatriotisme vise den fremmede rundt i sin By, hvor han selv gaar sine daglige Ture og altid med sin lille graa Hund i Hælene, paa Nik med mange og kendt af endnu flere. Saadan er, siger Husets Aand, denne ægte Randersborger, i hvis Sind nøgtern Realitetssans smertefrit forenes med Glæden over Tilværelsens urentable Skønhedsværdier.

Det er tidligere nævnt, at den gamle G. Falbe-Hansen havde det Princip at gaa uden om Byerne, fordi han var ængstelig for de store Kunder, som kunde give de store Lussinger, idet de ofte skulde have større Kredit end Landskrædderne. Her havde han sin Begrænsning, og her havde Nevøen og Moesgaard-Nielsen, hvis Indstilling var en anden Tids, deres Hyre med ham. Men Draaben huler Stenen efterhaanden, og det lykkedes anden Generation at overvinde hans Betænkeligheder og sætte sin Krig igennem. Et lille morsomt Træk viser paa anden Maade Forholdet mellem Onkel og Nevø: G. Falbe-Hansen var for sin Tid moderne indstillet og interesseret i alt nyt, og det varede ikke længe, inden han lod anskaffe den første Skrivemaskine, da denne Opfindelse kom frem – ikke fordi han syntes, den skrev hurtigere end Haanden, men fordi den skrev tydeligere. Men saa var det ogsaa forbi med Flotheden: Den Maskine kørte man paa i mange Aar, inden man kunde faa Lov til at anskaffe en ny. Det kan da ikke undre, at han rystede paa Hovedet, da Nevøen en Dag købte en Regnemaskine! »Legetøj!« sagde den gamle. En Dag, da den unge Falbe-Hansen sad og arbejdede med Regnemaskinen, kom G. Falbe-Hansen hen og stod og kiggede lidt paa det og sagde saa: »Hvad er det, du sidder der og roder med?« Svaret var: »Jeg prøver paa at regne Aarsresultatet ud«. Det troede G. Falbe-Hansen ikke meget paa, for det var man ikke vant til at faa færdigt saa tidligt paa Aaret. Lidt senere, da J. Falbe-Hansen kom op i Lejligheden paa første Sal, hvor G. Falbe-Hansen sad med Avisen, sagde den Gamle: »Naa, ku' du saa se noget?« – »Ja, vær'sgo'!« svarede Nevøen og rakte ham et Papir. Saa røg Avisen paa Gulvet, og han greb

ivrigt Statusopgørelsen og studerede den – hvorefter han stak den i Lommen. Uden et Ord. Anerkendelse var han ikke flot med, især ikke naar det gjaldt en Slægtning, som efter hans Mening ikke skulde behandles bedre end andre i Firmaet, snarere tværtimod. Hvad han mente om sine Medarbejdere, viste han i Gerning, ikke i Ord, som den Handlingens Mand han var. Onkel og Nevø gik sammen i det daglige i en Slags gensidig væbnet Neutralitet, dog forenede af den stærke Slægtsfølelse og af den fælles Hengivenhed for Slægtsfirmaet.

FRA KIRKEGADE TIL ST. JØRGENS PRÆSTEGAARD

I Kirkegade blev Forholdene efterhaanden for smaa og upraktiske. »Tarmen« blev længere og længere, og Fodturene gennem Lokalerne spildte for megen Tid. G. Falbe-Hansen, som længe havde ønsket at sidde i eget Hus igen ligesom i Middelgade, begyndte at se sig om efter en passende Ejendom. Hans Valg faldt paa St. Jørgens Præstegaard i Brødregade 6, og den købte han. Her har Brødrene *Morten og Henrik Pontoppidan* haft deres Barndomshjem, og Henrik Pontoppidan giver i sine Erindringer følgende lille Skildring af Huset: »Skønt det var en Embedsbolig, var det ikke i Udseende synderlig forskelligt fra de fleste andre Huse i Kvarteret. Det var i to Etager og havde en prunkløs Facade af røde Mursten. I sin Tristhed mindede det mere om en Kontorbygning for Forsørgelsesvæsenet end om en Præstebolig. Indvendig var Huset derimod mærkværdigt herskabeligt, de mange Værelser – ialt en Snes Stykker – højloftede og rummelige. Ikke mindre end tre Trapper forbandt Etagerne, og disse usædvanlig gode Boligforhold var det vistnok, der havde bestemt Far til at søge Embedet. Vi var mange Børn, til sidst ikke mindre end tolv (foruden fire døde). Der maatte altsaa skaffes Plads, og her var alt, hvad der behøvedes, og mere til. Vi Børn blev fra Ungdommen af vant til at have Albuenum og Bevægelsesfrihed, og maaske derfor krævede vi det ogsaa senere hen i Livet. Huset var for faa Aar siden blevet bygget af For-gængerens i Embedet paa den gamle Præstegaards Grund. Han havde været en fornemt levende Herre med Ekvipage og Kusk som Byens andre Storfolk. Der var derfor en anelig Stald med Baase til egne og fremmede Heste, desuden to Vognporte, Seletøjsrum og Karlekammer – hele denne nu forladte Verden havde vi Børn ogsaa at regere i. Af den gamle, vidtstrakte Præstegaardshave var der derimod kun en ringe Del tilbage, egentlig kun en mindre, bevokset Tørreplads, omgivet af vore egne og Naboejendommens Udhuse. Her paa denne Stump solløse Jord havde vi vore bedste Timer«.

Det var denne Ejendom, G. Falbe-Hansen nu købte. Der blev ombygget og tilbygget en Del, og paa Førstesalen lod han indrette sin Privatbolig. Ogsaa her

gav hans overdrevne Sparsommelighed sig forskellige mærkelige Udslag. Her skal blot nævnes, at han af samme Aarsag lod Stuens og Sidebygningens Gulv være ude af Niveau, saa to Trappetrin blev nødvendige — med det Resultat, at man Aar ud og Aar ind maatte slæbe de tunge Klæderuller op og ned ad disse Trin. Overfor de unges Stiklerier undskyldte han sig med, at det jo var ligesom i Kirkegade, hvor der ogsaa var to Trappetrin. Iøvrigt er Ejendommen her i Brødregade, hvor Firmaet stadig har sine Kontorer og Lagre, flere Gange blev udvidet og moderniseret, og i 1934 blev der bygget en Etage til, og G. Falbe-Hansen's Privatbolig paa Førstesalen blev da taget ind til Brug for Administrationen. Som et Minde om Husets gejstlige Fortid er der i Porten opsat et Gipsrelief af St. Jørgens Præstegaard.

OMDANNELSEN TIL AKTIESELSKAB

Det var den 18. Januar 1916, at man rykkede ind i de nyindrettede Lokaler i Brødregade. Krigsaarenes mange nye Problemer kunde ikke uden en vis Irritation akcepteres af en gammel Købmand, der var vant til frie Forhold og fuld Selvbestemmelsesret; men G. Falbe-Hansen tog dog ogsaa disse Bryderier med ukuelig Energi, skønt han nu var godt oppe i Aarene. Det var derfor ikke saa meget for at aflaste sig selv og træde mere i Baggrunden, at han i 1919 omdannede Firmaet til Aktieselskab. Det var et Maal, han i lange Tider havde stilet imod, og som i Virkeligheden var forberedt gennem den Skik, han havde indført: at give særlig betroede Medarbejdere Andel i Overskudet. Ikke blot Ransby, men ogsaa Chr. Christensen og Bogholderen Niese-Petersen fik en saadan Ordning og senere ogsaa J. Falbe-Hansen, Moesgaard-Nielsen og Hartvig, ja, endogsaa et Par af Kommis'erne. Det var et Udslag af hele hans sociale Indstilling, og ved at forlange, at den væsentligste Del af deres Andel skulde blive staaende i Forretningen, tvang han dem til en Opsparing, som nu ved Aktieselskabsdannelsen kom dem til Gode, idet deres Tilgodehavender kunde anvendes til Dannelsen af Aktiekapitalen, som blev paa en Million Kr. Selv forbeholdt han sig kun Aktier til et Beløb af 260.000 Kr. Det faldt ham ikke ind at sikre sig Majoriteten, han var tilfreds med at have 10.000 Kr. mere end den næststørste Aktionær, hvis Post var paa 250.000 Kr.

Den første Direktion kom til at bestaa af *J. Falbe-Hansen*, *Emil Ransby* og *Niese-Petersen*, som i sin Egenskab af Firmaets mangeaarige, uundværlige Bogholder havde ført en mere tilbagetrukken Stilling end de, der repræsenterede Huset

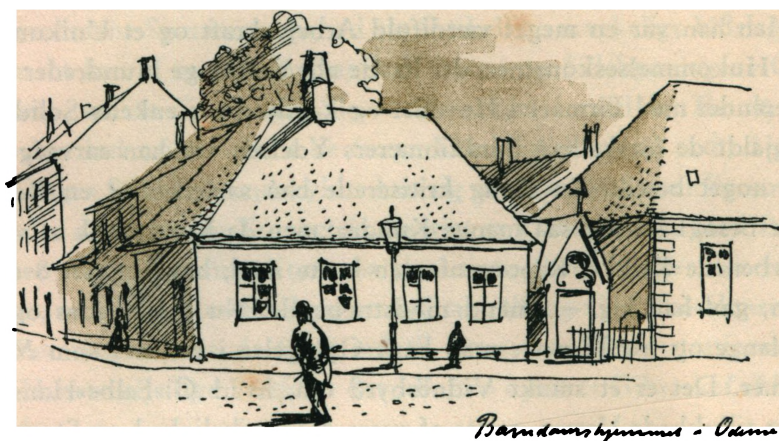
udadtil. Men han var en meget værdifuld Arbejdskraft og et Unikum af Akkuratessse, en Hukommelseskunstner, der havde alle de mange Hundreder af Kunders Mellemværender med Firmaet i Hovedet og kendte hver enkelts Soliditet. Ogsaa naar det gjaldt de forskellige Funktionærers Ydelser, var han aarvaagen og ivrig for at faa noget bestilt. En Gang kritiserede han saaledes, at en Repræsentant kun havde besøgt saa og saa mange Kunder, men da han saa fik at vide, at den gamle, stivbenede Krikke, Repræsentanten kørte med, havde gaaet 8 danske Mil om Dagen, gav han sig – omend modstræbende. Nu belønnedes ogsaa Niese-Petersens lange og tro Tjeneste med hans Optagelse i Firmaet som Meddirektør og Aktionær. Det er et smukt Vidnesbyrd om, hvad G. Falbe-Hansen bag sit lidt sky og tillukkede Væsen gemte af varm Menneskelighed og Storsind, at han saaledes gjorde sine gamle, prøvede Medarbejdere til Medledere og Medejere af den store Virksomhed, de havde været med til at bygge op.

Efter Ransbys og Niese-Petersens Død har Direktionen bestaaet af J. Falbe-Hansen og Chr. Moesgaard-Nielsen.

Den første Bestyrelse havde følgende Sammensætning: Købmand *G. Falbe-Hansen*, Formand, Broderen, Grosserer *Philip Hansen*, København, og Overretssagfører *Paul Buhl*, Randers.

Ved G. Falbe-Hansens Død i 1923 indtraadte Købmand *P. Hjersing*, Randers, i Bestyrelsen, og ved hans Død i 1931 valgtes Overretssagfører Buhl til Formand, og Direktør *Emil Ransby* indtraadte samtidig i Bestyrelsen. Allerede i 1927 var Grosserer Philip Hansen udtraadt og blevet afløst af Direktør J. Falbe-Hansen, og efter Direktør Ransbys Død i 1937 indtraadte Direktør Chr. Moesgaard-Nielsen i 1938.

I Jubilæumsaaret bestaar Bestyrelsen af følgende, som ogsaa udgør Bestyrelsen for Konfektionsfabrikken: Direktør *J. Falbe-Hansen*, som siden Overretssagfører Buhls Død i 1943 har været Formand, Direktør Chr. Moesgaard-Nielsen, Direktør, Civilingeniør *A. Rovsing Olsen* samt Landsretssagførerne *Einar Jørgensen* og *Holger Nielsen*.

Børndanskshjemmet i Odense

G. FALBE-HANSEN SOM MENNESKE

Om G. Falbe-Hansen som Menneske har Nevøen *J. Falbe-Hansen* nedskrevet følgende:

»*Johan Gotthilf Barkmann Falbe-Hansen* var født 25. Januar 1845 som Søn af Prokurator *Jørgen Johan Hansen* og Hustru, f. Basse. Det noget mærkelige Navn Gotthilf hidrører fra, at Moderen var ved at sætte Livet til ved hans Fødsel, hvorfor Faderen ønskede dette Navn.

Som ung kom Faderen paa Herredskontoret i Assens hos Justitsraad *Barkmann*, hvor han blev optaget som Søn i Huset, og derfra stammer dette Navn; da han senere havde taget Eksamen og kom til Odense til Herredsfoged, Justitsraad *Falbe*, og ogsaa dér fik en sønlig Stilling i Huset, opkaldte han senere paa Justitsraadens udtrykkelige Ønske sin ældste Søn efter ham, derfra stammer Navnet Falbe-Hansen, og dette Navn fik flere af hans senere Børn, saaledes den senere Konferensraad *V. A. Falbe-Hansen* og Magister *Ida Falbe-Hansen*. Det har været en Maade, hvorpaa han har villet vise sin Hengivenhed over for ham nærtstaaende Mennesker, idet en anden Søn paa samme Maade kom til at hedde *Clod Hansen*.

Navnet Falbe optog Gotthilf først, da han startede sin egen Forretning. Han har aabenbart fundet, at denne Ordforbindelse lød godt.

Jørgen Hansen blev altsaa Prokurator i Odense og havde en ret god Forretning. Han var en meget demokratisk indstillet Mand og var ofte meget forarget over den Maade, den ubemidlede Del af Befolkningen blev behandlet paa. Han var

ivrig, veltalende og iøvrigt meget idealistisk indstillet, saa det var intet Under, at han blev Stænder-Deputeret for Odense og deltog i den raadgivende Stænderforsamling i Roskilde. Han kom til at eje Boldbrogaard ved Odense, selvom den nok ikke saadan interesserede ham, men her tilbragte den efterhaanden store Familie hele Sommeren og indsugede deres senere saa udprægede Sans for Naturen. Krigen 1848–50 medførte, at Gaarden ikke kunde blive passet, og efter Krigen blev han nødt til at sælge den med betydeligt Tab, og da Tiderne i det hele taget gik imod, og Jørgen Hansen havde paataget sig mange idealistiske Hverv, der gav meget lidt i Kassen, er det forstaaeligt, at det gik ud over Forretningen, saa det der efterhaanden blev Smalhans.

Hans Hustru, født Ernestine Basse, som var blevet gift ca. 18 Aar gammel, var en stor Skønhed. Familien beboede et stort Hus paa Albanitorv, men det var ret tarveligt udstyret med Undtagelse af Salen, som dog ikke brugtes til daglig. Der holdtes 3 à 4 Tjenestefolk, men da var Tiderne jo ogsaa ganske anderledes. Der holdtes 2 à 3 Køer, der om Sommeren græssede paa Byens Fæled. I Husholdningen disponeredes der paa langt Sigt, der købtes en Gris, to à tre Faarekroppe o. s. v. Kosten var solid og rigelig, men yderst tarvelig. Beklædningen var saa billig som mulig. Saalænge Hustruen rundt regnet fik et Barn om Aaret, stod hendes Moder for Madlavningen, men senere overtog hun den selv. Hun var meget fingernem, dygtig til at faa noget ud af lidt, hun farvede selv de falmede Klæder i Valnøddeskaller, saa de fik en smuk, brun Farve, hun krusede selv Kappestrimler over Rør o. s. v. og syede selv Børnenes og sine egne Klæder om. Hun havde en meget klar Forstand og var en ypperlig Regnemester og havde megen Interesse for Litteratur, Fornøjelser, der kostede Penge, kendtes ikke, hverken for voksne eller Børn. Ja, saadan levede man dengang, der var jo endnu Armod i Europa efter Napoleonskrigene, og vore egne Krige gjorde det ikke bedre, saa der blev efterhaanden god Brug for hendes Sparsommelighed og Fingernemhed.

Gotthilf eller Gotte, som han altid blev kaldt, var den femte i en stor Børneflokk – 13 eller 14 – »men der var aldrig mere end 10 levende ad Gangen«, og han var ligesom alle de andre en stor Spilopmager og luddoven i Skolen, men den var nok ogsaa saadan indrettet, at den ikke kunde vække iøvrigt ellers opvakte og livlige Børns Interesse, men han skulde efter eget Sigende ogsaa have været den værste, og en stor Uglspil og Drillepind var han.

En Gang havde der været Storvask, og de havde lige hængt Tøjet op ude i Gaarden paa Snore, der var trukket over Kroge fra den ene Side til den anden, uden at slaa Knuder, de havde kun sluttet af med en Sløjfe, hvorfra der hang en lang Ende ned, og saa gik han hen, da Vasken var hængt op, og rykkede i Snoren med det Resultat, at det meste af Vasken rutchede ned paa den nylig grusbelagte Gaard. Der blev en grusom Ballade. Moderen græd af Fortvivlelse, og Faderen blev kaldt til og maatte give Drengen en Omgang, men fik Øje paa det komiske i Situationen, saa han lo og kunde ikke, hvorfor endelig Bedstemoderen tog Affære og paa Stedet gav Drengen den Endefuld, han rigeligt havde fortjent.

Da han nærmede sig Konfirmationsalderen, blev han, bl. a. ogsaa for at forsøge at faa lidt Skik sat paa ham, sendt over til Pastor Voetmann i Norup paa Randers Egnen, en af Moderens Slægtninge. Her følte han sig dog i Begyndelsen meget ulykkelig hos den strikse Præst, den stille Præstekone og de to landlige Smaapiger. Maaske havde hans Tilbøjelighed til at lukke sig inde og hans Tilbageholdenhed over for fremmede sin Skyld heri, men saa en Dag skete der noget. Han fik Lejlighed til at vise sit Mod og Beslutsomhed. Det var noget med at standse en løbsk Hest, hvorved han brækkede Armen, og saa blev han lagt op paa sit Loftsværelse, men se, det syntes Præstefolkene nu alligevel var Synd for ham, og de flyttede saa op og indtog alle deres Maaltider oppe hos ham. Det hjalp! Han forstod, hvad der laa bag dette og følte sig igen ung og glad, og her blev Grundlaget lagt for en Hengivenhed for Livet.

Han var, ligesom sin Mor, meget fingernem og sad en Dag og klippede Papirsdukker til den ene af Smaapigerne. Af kulørt Papir og ved Hjælp af Pen og Blæk lavede han de nydeligste smaa Paaklædnings Dukkekjoler. Man havde længe, baade hjemme og hos Præsten, spekuleret paa, hvad den Dreng skulde sættes til, nu vidste Præsten det: »Du skal i Manufakturhandlerlære, lille Gotte, for du har Forstand paa Dametøj«. – Mange Aar senere, da han blev 70, sendte de da to gamle Damer ham disse Paaklædningskjoler, smukt opklæbde paa et Karton, som nu beror i Firmaets Eje. – Som man vil se, blev det nu ikke Dame-, men Herretøj, han fik Forstand paa.

Han kom saa i Lære i Odense, og senere kom han, som ovenfor nævnt, som Kommis hos Købmand Thyssen i Randers, der bl. a. solgte Klædevarer, og det var dette, der fik hans Interesse, og ikke Dametøj.

I Randers blev han altsaa Resten af sit Liv, og Egnen deromkring med dens afvekslende Natur passede ham aldeles storartet. Han var en meget ivrig Fisker og Jæger, og her bød Egnen ham jo paa alt, hvad han kunde ønske. I de yngre Aar var det maaske mest Fiskeriet. Han tog ofte helt ned til Svstrup i Nærheden af Silkeborg, hvor han havde Baad eller »Skiv«, som det hed i den stedlige Dialekt, og Fiskeriet foregik ved, at en Mand – der lød det noget ejendommelige Navn »Eva« – inde paa Land med en lang Line trak Baaden op imod den stærke Strøm. Senere blev det nu imidlertid Jagten, der udelukkende fik hans Interesse, og han

havde store Terrainer rundt omkring i Egnen og gik paa Jagt lige til det sidste, og den sidste Søndag, han var oppe, var han paa Jagt og havde det sjældne Held at doublere 2 Harer.

Som ung gik han ofte Morgentur ud igennem Krstrup, paa hvilken Vej han passerede et lille Lystlandsted, »Middelbo«, der ejedes af en Sparekassedirektør, tidligere Manufakturhandler Mønsted, og han tænkte da tit: »Bare man dog engang kunde komme saa vidt, at man kunde bo saadan et Sted«, og det skete, idet han, iflg. Skøde $\frac{2}{4}$ 1895, købte »Middelbo«, og karakteristisk nok for ham, opsagde han straks Laanene til snarest Betaling, for han vilde ikke, som han sagde til Sælgeren: »to Gange om Aaret mindes om den høje Pris, han havde betalt«.

Her tilbragte han sikkert sine lykkeligste Timer. Fra sin Spisestue eller Verandaen udenfor, havde han milevid Udsigt over Engene og det bagved liggende Bakkedrag. Her sad han mangen en Sommeraften stille og ensom, naar Mørket var ved at sænke sig, og Damerne var ved at spille Kort, og følte »Naturens Vingesus«. I de senere Aar opfede han Kvier paa Gaarden, og naar han havde spist og røget sin Cigar, gik han ud og tog Hat og Stok og tog Træsko paa, de stod i Spisestuen ved Verandaen bag et Gardin, og gik ud gennem Gaarden; der stod Niels, hans Havemand og Bestyrer, og der udspandt sig følgende Ordskifte: »Naa, Godaften, Niels, staar De dér?«, og efter nogle almindelige Bemærkninger om Vejret, kom den anden sikre Replik: »Skal vi gaa en Tur ned og se paa Kvierne?«. De blev saa set og følt paa og kløet med Stokken bag Hornene.

Han kunde gaa direkte fra sin Have ud i Engene paa Bekkasinjagt, der havde hans største Interesse. Han flyttede altid ud tidligt paa Foraaret og blev der til langt ud paa Efteraaret, og Resten af Aaret var der næppe en Dag, hvor han ikke var derude. Om Sommeren var der næsten altid fuldt Hus af Familien. Det er vist kun faa af de mange Søskendebørn, der ikke har tilbragt en Del af deres Ferie dér, og »Middelbo« staar for dem som et Slags Paradis. Han var meget interesseret i Børnene og deres Spilopper, men naar Lejlighed gaves, var det ham en stor Fryd at sætte dem i Arbejde, f. Eks. med at tynde Roer ud og betale dem pr. Række. Hver eneste Søndag, hvis Vejret tillod det, tog hele Familien som Regel med nedennævnte Hjersing og dennes Familie i Skoven, saa det var jo ikke nemt for Hustruen at disponere om Lørdagen, for hvordan blev Vejret? For vilde han i Skoven, saa kom de der.

Han vilde ogsaa gerne ud at se sig om, og i de yngre Aar, maaske navnlig

inden han købte »Middelbo«, og paa en Tid, da det ikke var almindeligt, foretog han mange og lange Rejser gennem det meste af Europa og var saaledes med paa en Rejse, vist nok da Danmark's Turistforening blev startet, ned gennem Karpaterne, Serbien, Bosnien, Herzegovina og til Dalmatiens Kyst, og da det var en Slags officiel Rejse, og den første af den Slags fra Danmark til disse Egne, blev Selskabet ved Ungarns Grænse modtaget og ført rundt af Regeringsrepræsentanter. Disse Rejser var egentlig hans eneste Luksus, og saa sparede han heller ikke, for »naar man er ude, skal man have det bedre end hjemme«. Om Sommeren var han gerne i Norge.

Han var en mærkelig sammensat Natur. Faderens Eksempel havde vist ham, at man først og fremmest skulde passe sin Forretning, og det havde mærket ham saa stærkt, at han aldrig paa nogen Maade deltog i noget offentligt. I Hjemmet var han absolut Enehersker, men han havde en udpræget Familiefølelse og var hjælpsom, og naar nogen af Familiens Unge trængte til Hjælp, var det gerne »Onkel Gotte«, de tyede til; manges en Smaamand har faaet en hjælpende Haand, vel at mærke, hvis han kunde faa Lov til at gøre det i Stilhed, ellers ikke.

Han havde i det hele taget ondt ved at lukke sig op, og vise sine Følelser. Udadtil førte han et meget tilbagetrukket Liv, og hans nærmeste Omgang var Købmand *Hjersing*, men det Venskab var ogsaa intimt og inderligt, som vist sjældent er Tilfældet; foruden at de talte sammen dagligt, mødtes Familierne ofte om Aftenen og hver eneste Søndag. Damerne var Barndomsveninder og Dus, hvorimod Mændene paa det Omraade aldrig naaede længere end til De.

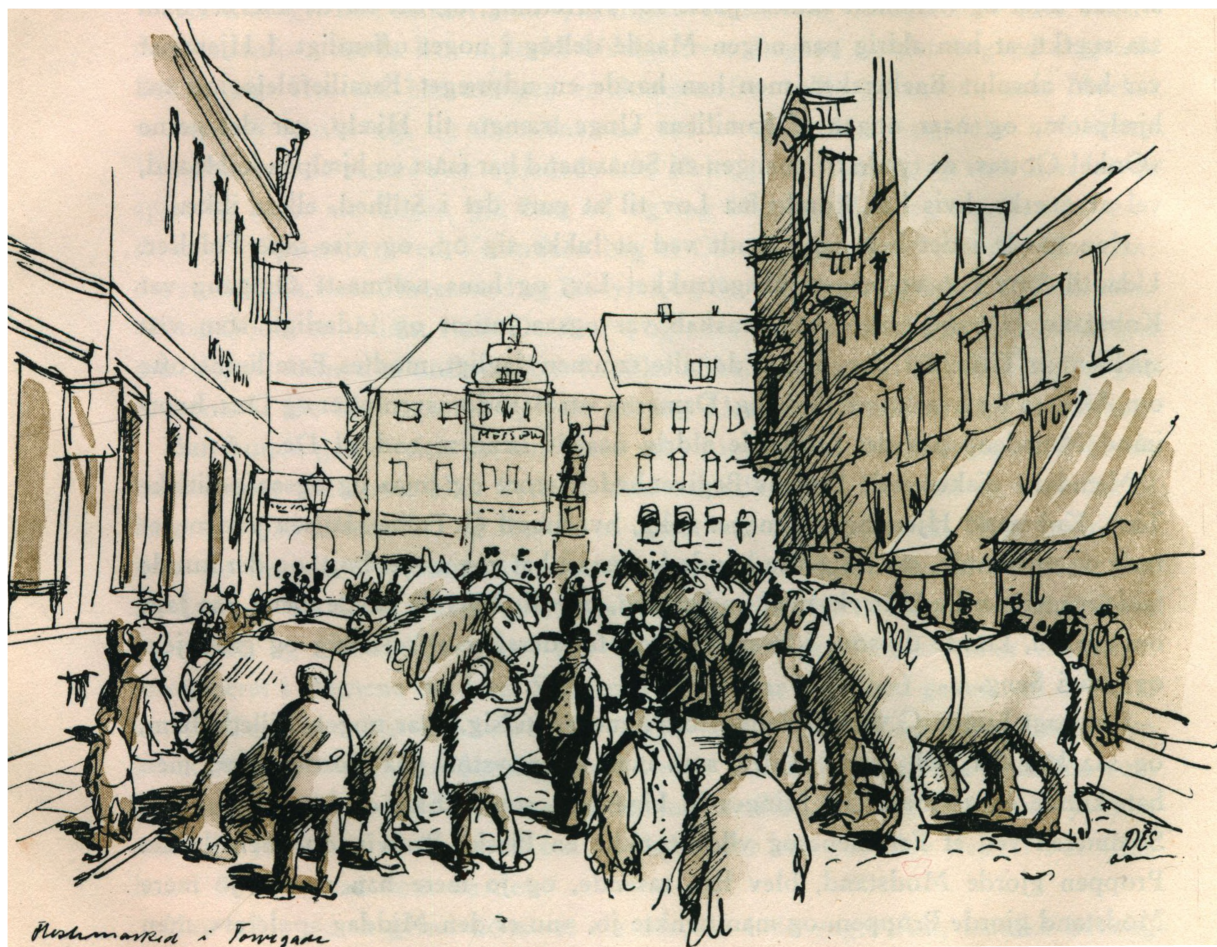
Mændene diskuterede Dagens Begivenheder, store og smaa og ogsaa politiske Ting. Købmand *Hjersing* var meget rolig, hvorimod G. Falbe-Hansen var meget ivrig og opfarende, saa Bølgerne kunde komme til at gaa meget højt, og der kunde falde meget stærke Udtryk, men undertiden, navnlig hvis de havde været paa Jagt om Dagen, kunde de sove i hver sin Stol, for derefter at rejse sig og gaa hjem og gaa i Seng.

Som sagt kunde G. Falbe-Hansen blive meget hidsig, naar noget drillede ham, og saa kan det nok være, at det, som man siger, »stod paa Tordenvejr«, men han kunde ogsaa meget let bringes til Ligevægt, som f. Eks. da han engang om Sommeren ved et Familiebesøg vilde trække en Flaske Rødvin op, men da saa Proppen gjorde Modstand, blev han rasende, og jo mere han rasede, jo mere Modstand gjorde Proppen, og man tænkte jo, »nu er den Middag spoleret«, men

saa var der en lille Pige, der sagde: »at den Prop dog tør«, og saa vendte alt sig straks til det gode.

Som man vil se, var han jo et udpræget Hjemmemenneske og var nærmest uheldig, naar han skulde i Selskab. Med sig selv var han uhyre beskeden og holdt sig altid i Baggrunden blandt fremmede, og det voldte ham det største personlige Ubehag, da han i sin Tid blev udnævnt til Æresmedlem i Randers Jagtforening, vistnok den eneste Foreningsspisning, han plejede at deltage i, og det bevirkede, at han aldrig kom der mere.

Om Vinteren, naar han boede i Byen, gik han hver Lørdag Aften sammen med Købmand Hjersing i Klubben »Harmonien«, og i Konversations-Værelset var der

altid nogle andre, og saa drøftedes Dagens og Ugens Begivenheder og navnlig Politik, og saa kunde Bølgerne gaa højt, saa det var ikke altid lige behageligt for dem i Læsestuen, der kun var adskilt ved en maadelig lukket Dør. Hans Røst hørtes nu ikke meget, mest i knappe, korte Bemærkninger, modsat hjemme, naar han diskuterede, for saa kunde der »ryge Gnister«. Dengang var det Skik, at Manden havde en Forsoningsgave med hjem til Konen, som Regel et Stykke »Klubkage«. Det plejede han ogsaa, men det kunde nu og da være et Stykke ristet Franskrød med to Østers. Det var, naar Aftenen havde været særlig god, og der var nogle faa gamle, gode Bekendte til Stede, saa tog han Spendérbukserne paa og gav Østers.

Endnu et Par Træk kan tilføjes som Vidnesbyrd om hans Trang til at glæde andre: En Dag saa han en sød lille Pige staa uden for en Butik og stirre betaget paa alle de dejlige Ting i Vinduet. G. Falbe-Hansen gik hen til hende og sagde: »Hvad vilde du allerhelst have, hvis du frit kunde vælge?« Da den lille Pige havde nævnt sit Ønske, tog han hende med ind i Butikken og forærede hende Tingen. Den samme Trang til at hjælpe og glæde andre viste han, da han en Dag ude paa sin Jagt kom i Snak med en flittig og stræbsom Husmand og spurgte ham, hvordan han klarede sig. Da Husmanden sagde, at det kneb, saalænge han endnu ikke havde Raad til at holde et Par Køer, sagde G. Falbe-Hansen: »De kan komme over til mig i Morgen og hente Penge til de to Køer«.

Han var søm sagt en mærkelig sammensat Natur, som havde ondt ved at slutte sig til andre, men til Trods herfor eller paa Grund heraf var han af dem, han knyttede sig til, enten gennem Venskab eller navnlig gennem Arbejde, beundret og elsket, slutter Direktør J. Falbe-Hansen.

Den 18. December 1923 døde G. Falbe-Hansen i sit Hjem i Brødregade. Et flittigt og lykkeligt Liv havde han levet, og baade ved sin lange Arbejdsindsats og ved den Maade, hvorpaa han sikrede sit Firmas Bestaaen og sine Medarbejderes Fremtid, satte han sig det smukkeste Minde, en stor Købmand kan faa, smukkere og mere varigt end andres Ord kan gøre det. Han var, med sin Skyhed og sine Kanter, en Mand med baade Forstand og Hjertelag, en nobel og ejendommelig gammel Købmandstype med Christian den Niende og Victoria-Tidens Præg, hjælpsom, naar det virkelig var paakrævet, men ubehagelig berørt, naar nogen takkede ham for meget og for længe. Han var et Mønster paa det gode gamle danske Købmandsskab, der byggede paa Arbejdsomhed, Ærlighed og Tillid. En

af hans gamle Medarbejdere, Direktør Moesgaard-Nielsen, karakteriserer ham med disse Ord: »En Mand, der krævede uhyre meget af sig selv og af andre, i visse Henseender en Stivnakke, men paa Bunden hjertensgod og usvigelig retfærdig, kort sagt: En enestaaende Chef, agtet og æret, en dejlig Mand og en fin Købmandstype«.

En Jæger var han i sin Stræben efter Fremgang i Livet, og Jagten var hans største Fritidsglæde. »Hvert Menneskes Liv er en evig Jagt«, siger St. St. Blicher i et af sine Jægerdigte, og han fortsætter saaledes: *En træffer godt og en anden slet, / til Slutning vorder enhver dog træt / og la'r sig fra Jagten bære...*

Med disse jævne Verslinjer er det naturligt at afrunde Skildringen af et Levnedsløb, der var rigt paa Jagtens Glæder og Resultater, og som fik en brat og smertefri Afslutning, inden Alderdommens Svagheder fik Tid til at formørke det.

FRA KRAKÅAARET 1921 TIL VALUTACENTRALEN

Aarene efter Firmaets Omdannelse til Aktieselskab blev vanskelige. Krigens Virkninger varede et Par Aar endnu, og i 1921 kom det store Prisfald, som medførte Kriser og Sammenbrud her i Landet ligesom ude i Verden. Kort før Lavinen kom, stod man overfor et alvorligt Problem: Vilde Priserne endnu en Tid gaa op, eller vilde Prisfaldet komme over alle som en Tyv om Natten? Man besluttede sig til at tage Skraldet straks. Ransby og J. Falbe-Hansen sad sammen og holdt Auktion over Varelageret, mens Chr. Christensen gik bagved og gned Hænderne som en Skrædder, der tvinder en Traad. »Til de Priser ska' En sagtens ku' sæl'!» sagde han. G. Falbe-Hansen var indforstaaet med Nedsættelsen, selv om denne Form for Forretning var ham uvant. Aaret blev det eneste sorte Aar i Firmaets Historie, det viste et lille Underskud, og det varede lidt, inden han kunde forsone sig med det. Omkring 1925 truede et nyt voldsomt Prisfald. Ganske vist hævdede de fleste engelske Fabrikanter af opportune Grunde, at Priserne vilde stige en rum Tid endnu, men J. Falbe-Hansen tog resolut Beslutning om en radikal Nedsættelse, i nogen Grad tilskyndet af et Brev fra en god engelsk Forbindelse, som loyalt skrev, at han regnede med et snarligt Prisfald og derfor nedsatte sine Priser. Denne Meddelelse lod Firmaet gaa videre til sine Kunder og nedsatte samtidig sine Priser, for at realisere, mens Tid var. Det viste sig at være den rigtige Politik. Som oven for nævnt havde Firmaet altid holdt fast ved de danske Varer og vedblev dermed ogsaa efter G. Falbe-Hansens Død; men denne Trofasthed mod dansk Produktion kom mærkeligt nok i nogen Grad Firmaet til Skade, da Valutacentralen i Begyndelsen af 30'erne blev oprettet. Et Eksempel vil vise det: Tænker man sig, at en Virksomhed købte for en Million Kr. udenlandske Varer og en halv Million Kr. danske, mens en anden kun købte for en Million i Udlandet, men ingen danske Varer, saa fik det sidste Firma samme Adgang til at købe for en halv Million Kr. i Danmark, mens begge blev skaaret lige meget ned paa den udenlandske Import. Det sidste Firma kunde altsaa udvide med en halv Million Kr. danske Varer. Forholdet var dog, at de Firmaer, som havde denne Mulighed, slet ikke

benyttede den. Derimod udvidede Firmaet G. Falbe-Hansen i Aarene 1931–1938 sit Køb af danske Varer meget stærkt og var dog i en saa stærk Trang, at det maatte skaffe sig for 3–400.000 Kr. fremmed Valuta. Naturligvis gik Snakken: Var man helt paa den rigtige Side? Direktionen blev kaldt op til Politikommissær *Agdal* i den Anledning, men klarede Frisag, fordi man ikke havde lagt Ekstra-Omkostningerne paa sine Priser, men nøjedes med en mindre Avance, blot for at kunne betjene sine Kunder. Endnu er der jo ikke Straf for god og loyal Kunderservice! Fejlen ved denne Valutaordning var iøvrigt, at Importtallet var baseret paa Aaret 1931 – et tilfældigt Aar, som tilfældigvis var et daarligt Importaar for Firmaet G. Falbe-Hansen.

I G. Falbe-Hansens Tid havde man mest købt sine udenlandske Varer fra Fastlandet og kun lidt fra England. Men i de første Aar efter den gamle Chefs Død i 1923 begyndte Direktørerne J. Falbe-Hansen og Moesgaard-Nielsen at rejse ud og var ogsaa nogle Gange i England for at knytte Forbindelser og udvidede Importen derfra ganske betydeligt. Ved Valutacentralens Oprettelse var man derfor i Stand til at følge dens Linje: først og fremmest at købe danske og dernæst engelske Varer. At de danske ikke stod tilbage for de engelske, fik man et morsomt Vidnesbyrd om ved et Forsøg, man gjorde en Gang i 30'erne: Man udsendte Prøvekollektioner af baade danske og udenlandske Stoffer og opfordrede Kunderne til at gætte, hvad der var hvad, og for de rigtige Besvarelser blev der udsat en Række Præmier. Lodtrækningen blev foretaget af Politiassistent *Erland*, Randers. Det viste sig, at op imod 100 Procent af Besvarelserne var forkerte! Ogsaa Direktør *Schou* fra Hørsholms Klædefabrikker havde en pudsigt lille Oplevelse i samme Retning. Han bad sin Skrædder sy et Sæt Tøj af et Stykke engelsk Klæde, han havde skaffet sig, men sendte samtidig et Stykke af sit eget Fabrikat med til et andet Sæt. Da han kom ind for at prøve, sagde Skrædderen: »Ja, ja, Direktør Schou, det kan godt være, det er gode Varer, De fabrikerer, men et Stykke Stof som dette her engelske det kan De nu alligevel ikke lave!« – »Den var De ikke saa heldig med«, svarede Direktør Schou, »det er nemlig det danske Stof, De er saa begejstret for«.

SPÆNDENDE DAGE LIGE FØR DEN ANDEN VERDENSKRIG

Da man nærmede sig den anden Verdenskrig, var J. Falbe-Hansen og Moesgaard-Nielsen indstillet paa, at der vilde blive Varemangel. De var paa Forretningsrejse til København en Uge før Krigens Udbrud, og da de sad i Toget hjem til Jylland, sagde Moesgaard-Nielsen: »Ja, det kan jo være, at vi om otte Dage sidder og kører den modsatte Vej igen for at købe endnu mere ind«. Det skete allerede tre Dage senere, og de købte da i Løbet af en Uge alt, hvad de kunde faa fat paa. De havde saadan et Tempo paa, at J. Falbe-Hansen, der ellers aldrig havde kunnet sove paa Jernbanerejser, sad ret op og ned og sov paa næsten hele Hjemturen. Nu havde man altsaa gjort sin Borgerpligt for at skaffe Forsyninger frem; men Valutacentralen vilde desværre ikke give Indførselstilladelse til alle de i England bestilte Varer, skønt Firmaet hævdede, at det vilde være en Velgerning mod det danske Folk at sikre det billige Varer straks i Stedet for dyrere senere – eller muligvis slet ingen. Man hersede med Varedirektoratet, men forgæves. Paa Toldboden havde man Klæde liggende fra Gulv til Loft, men kunde ikke faa det ind, og paa de Vilkaar vilde de engelske Fabrikker ikke blive ved med at sende Varer herover. Saa kom den 9. April 1940, og da havde Firmaet knapt faaet en Trediedel af de Varer, som det havde i Ordre. En værdifuld Chance til at sikre Befolkningens Tøjforsyning var forspildt. Men et Lyspunkt i Situationen var der dog: Nationalbankdirektør *Bramsnæs* snød Tyskerne eftertrykkeligt, idet han

hurtigst muligt havde faaet det ordnet saadan, at man kunde betale de indkøbte Varer til Nationalbanken og faa Varerne ind. Da det var sket, kom Tyskerne og vilde have en Ordning, hvorved de fik udløst deres Tilgodehavender i England for vore Indkøb, men Bramsnæs svarede, at det var en Postgang for sent – Pengene var væk! siger Direktør J. Falbe-Hansen med et anerkendende Smil.

En Del engelske Varer var det altsaa lykkedes Firmaet at skaffe frem, og man blev derfor bestormet af Folk, som vilde købe, men med Henblik paa Krigens eventuelle Langvarighed holdt man forsigtigt igen. Krigen blev jo langvarig, og saa kom den Tid, da man var nødt til at købe tyske Varer; adskillige af dem var paa det Tidspunkt upaaklagelige. Men Tiderne strengedes, de tyske Varers Kvalitet ændredes, og Celluld-Stofferne rykkede frem. Igen købte man ind, men dog kun en Overgang; det viste sig nemlig, at Kunderne reagerede saa voldsomt mod Cellulden, at man maatte sige Stop. Det er jo et dansk Karaktertræk, at man er tilbøjelig til at gøre Grin med alt nyt. »Trætøj?« sagde de fleste af Kunderne, »Næ, saa vil vi hellere lukke Forretningen!« Firmaet havde da Huset fyldt med Celluld-Stoffer og for ca. 2 Millioner Kr. i Nota i Tyskland, saa det blev nødvendigt at standse Købene. Siden fortrød baade Kunderne og Firmaet det, men da var det for sent. Fra gamle Dage, da G. Falbe-Hansen støttede de danske Fabrikker i deres trange Tid, havde man til alt Held hos dem en Goodwill, som nu kom Firmaet til Gode, saa det fik Leverancer i Forhold til sit tidligere store Forbrug. Det glemmes ikke.

Da den anden Verdenskrig var endt, skulde man til at tænke paa en Genoptagelse af Forbindelsen mod Vest. Det blev dog først muligt i Februar 1946, da Firmaets to Prokurister, *Einar Falbe-Hansen* og *H. Tingleff-Hansen*, rejste til England, hvor de fik et meget vanskeligt Job. Men det viste sig dog trods alt, at man ikke havde sat sit Renommè til: Firmaet blev vel modtaget hos de engelske Fabrikker, skønt det i Krigens første Tid, som oven for omtalt, ikke havde kunnet aftage alle de Varer, det havde købt, og i Løbet af 1946 har man importeret ret store Mængder af engelske Stoffer – ganske vist ikke altid de Ting, man var vant til, men dog gode Varer bl. a. Bunker af engelsk Marine-Serges og Melton, som har vist sig at være lette at sælge. Firmaet har i 1946 beløbsmæssigt haft den største Omsætning i hele sin 75-aarige Historie, skønt de første 4–5 Maaneder af Aaret var meget sløje. Alligevel blev Englandsrejsen en stor Skuffelse, fordi der ingen Lagervarer fandtes og navnlig ingen Foersager, og Leveringstiden for

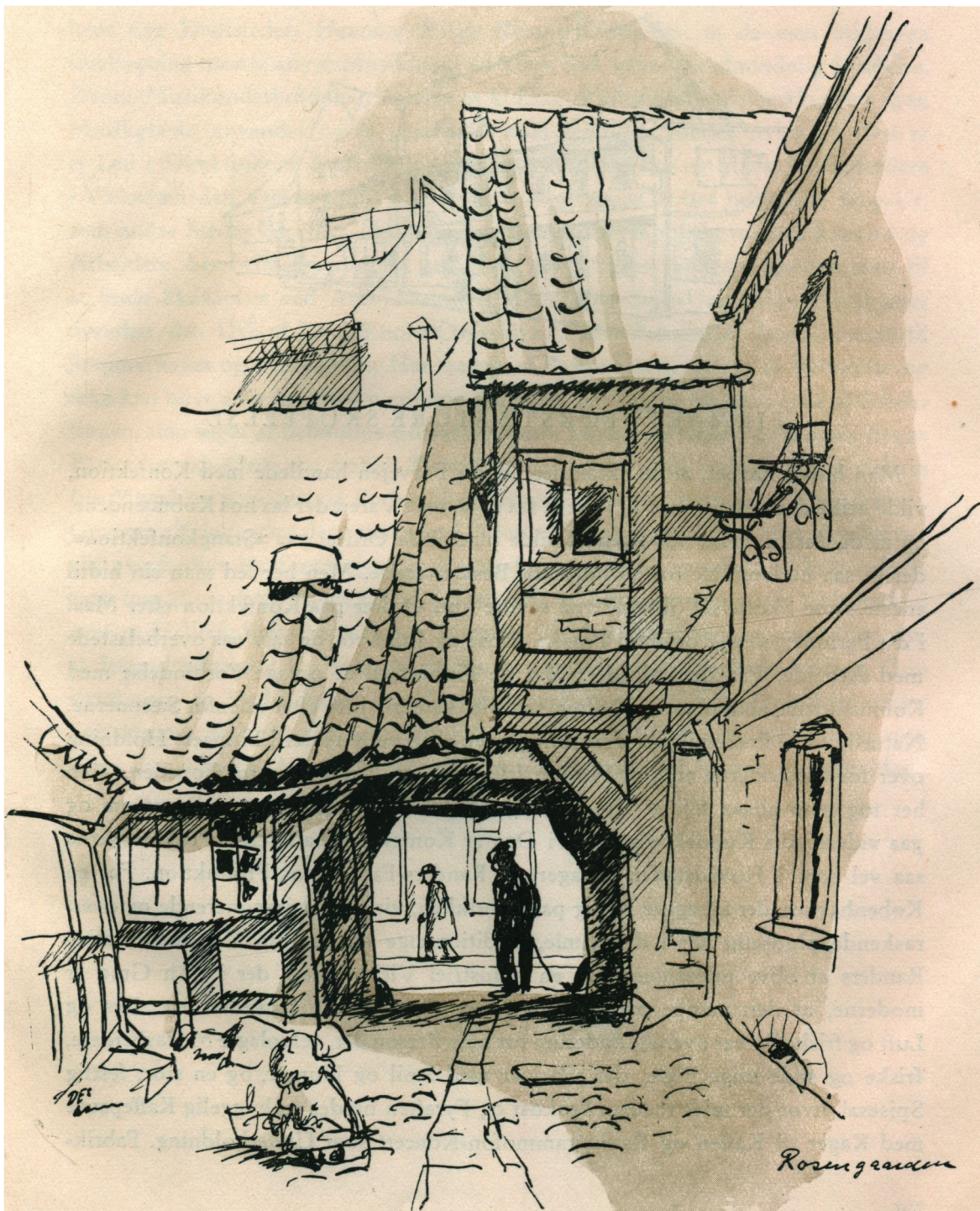

Klædevarer var op til et Aar. Ogsaa Kunderne var derfor skuffede, idet man nu, da Krigen var forbi, havde ventet hurtigere Tilførsler; men de gamle engelske Forbindelser blev dog i alt Fald knyttet og nye kom til, saa man trygt kan se Fremtiden i Møde, naar de forskellige Restriktioner lempes.

KONFEKTIONSFABRIKKEN – ET NYT SKUD PAA DEN GAMLE STAMME

Vi har hidtil kun talt om Detailforretningen og Skrædderiet, der begge er ophævet, og om En gros Forretningen, som blev den, der gik af med Sejren efter Princippet: Den stærkeste overlever. Men i Slutningen af 20'erne skød det gamle Firma et nyt Skud, som siden er blevet en stor og frodig Gren paa den gamle Stamme: Man optog Fremstillingen af Konfektion. I Begyndelsen skete det dog under beskedne Former, men det udviklede sig gradvis. Firmaets Grundlægger havde jo allerede været inde herpaa med sin Fremstilling af Konfektion til Salg i egen Butik og sagde ofte om Konfektion: »Det kommer engang; men det bliver ikke i min Tid.« Nu gentog Historien sig. I 1929 entrerede man med en mindre Konfektionist og tilbød Skrædderne at levere dem Habitter efter indsendte Maal, men af praktiske Grunde maatte dette Samarbejde dog efter et Par Aars Forløb opgives, og saa ordnede man sig med en konfektionskendt Skræddermester i Randers. Det hele var dog endnu kun en Prøveballon, man gjorde ikke noget alvorligt for det, men lod det nærmest passe sig selv. Tanken kunde dog ikke dø, og da man havde gaaet og set paa det 3–4 Aar, gik man for Alvor ind for Sagen og tog Produktionen fabriksmæssigt op og begyndte den 1. Januar 1936 i et lille lejet Lokale i Kirkegade 11. Man startede med 8 Arbejdere, men da det slog an, og nye Folk stadig maatte antages, blev man nødt til at tænke paa at bygge selv for at kunne arbejde under tilfredsstillende Former, og ved Velvilje fra Kommunens Side erhvervede man en Grund i Odinsgade og opførte her en Fabriksbygning efter de bedste produktionsmæssige og hygiejniske Forskrifter. Da denne Bygning blev taget i Brug den 1. April 1938, var Personalet paa ca. 30; der foregik imidlertid en hurtig Udvikling, og man har nu gennem flere Aar beskæftiget 150 à 200 Personer. Her kan det iøvrigt bemærkes, at man under Krigen havde to Henvendelser om at sy Militærtøj; men man undskyldte sig med at være fuldt beskæftiget og hørte saa ikke mere til Sagen.

Denne nye Fabriksproduktion kom til at betyde et Brud med Firmaets aarelange Tradition. Man havde hidtil altid været indstillet paa kun at handle med Skrædderne, og Hensigten med Konfektionsfabrikken var ogsaa oprindeligt kun at levere til Skrædderne. En lille Brochure fra 1937 understreger det med fyndordsmæssig Styrke og Klarhed. Det var en fremstrakt Haand til Skrædderne med Tilbud om Undsætning overfor den nye Konkurrence fra Konfektionsfabrikkerne.

FIRMAETS FØRSTE STORE SKUFFELSE

Man havde haabet, at de Skræddere, der i Forvejen handlede med Konfektion, vilde gribe denne Lejlighed til ikke at faa de samme Varer, der laa hos Købmændene, og at de derfor ogsaa hos Firmaet vilde placere de Ordre paa »Stangkonfektion«, der er saa nødvendige for en konstant Beskæftigelse. Men her led man sin hidtil eneste store Skuffelse! Skrædderne sendte kun Ordre paa Konfektion efter Maal i de Perioder, særlig op mod Paaske, Pinse og Jul, hvor de selv var overbelastede med Arbejde. Paa den Maade tvang de Firmaet til at optage Forbindelse med Købmændene, som placerer Ordre, som der kan arbejdes efter udenfor Sæsonerne. Naturligvis — Forretning er Forretning, men alligevel var der i Firmaets Holdning over for Skrædderne en god Portion Idealisme og Pietet over for Fortiden. Men her tog man altsaa fejl af Vindretningen og maatte resolut lægge Roret om og gaa videre ud i Kundekredsen, og i Dag er Konfektionshandlere i Provinsbyerne saa vel som i Hovedstaden Aftagere af Randers-Fabrikkens Produktion. For en Københavner, der aflægger Besøg paa Fabrikken, virker det imponerende og overraskende pludselig her i det gamle, traditionsrige og paa sin Vis konservative Randers at blive præsenteret for en industriel Virksomhed, der i den Grad er moderne, at den næppe overgaas af nogen tilsvarende i Hovedstaden: Lys og Luft og friske Farver overalt, Baderum for hele Personalet, veloplagte Medarbejdere, friske og søde unge Piger, der arbejder med Smil og Humør, og en stor, festlig Spisesal, hvor der midt mellem Frokost og Fyraften holdes en hyggelig Kaffepause med Kager til Kaffen og Radiogramfon-Koncert som Underholdning. Fabrik-

kens nye Driftsleder, *Henning Børge Kemner*, fortæller, at da man under en Ombygning maatte aflyse Musikken i en Uges Tid, vakte det almindelig Skuffelse. Denne Musikunderholdning, maaske et Udslag af Direktør J. Falbe-Hansens egen Musikglæde, anvendes ogsaa periodevis som Stimulans under Arbejdet. Det er et Led i Direktionens Bestræbelser for at skabe tilfredse og glade Medarbejdere i Virksomheden. Det er ogsaa interessant at konstatere, at det berygtede Stop-Ur, som andre Steder har vakt Misstemning og medført Konflikt mellem Ledelse og Arbejdere, her betragtes som en god Ven, der i fælles Interesse hjælper med til at finde Skavanker ved Arbejdstempoet frem. Ved Stop-Urets Hjælp udregnes desuden den Del af Produktions-Overskudet, som Personalet faar udbetalt til Sommerferien og ved Juletid. Har nogen af Personalet en Klage at fremsætte og ikke kan blive enig med den nærmeste Foresatte om Sagen, saa gaar man til Direktionen, som søger at bedømme enhver Situation sagligt og uden Fordomme. Begge Parter har frit Ord; der holdes Retterting paa Stedet som i gamle Dage mellem frie Mænd og Kvinder, og Forhandlingsformen er uden Omsvøb og Formaliteter. Gennem alt dette gaar der som en rød Traad en stærk Bestræbelse efter at udjævne alle overflødige Modsætninger og alle Misforstaaelser og appellere til hver enkelts eget fornuftige Ræsonnement og faa alle til at betragte den store Virksomhed som en Helhed, hvis Fremgang er et fælles Maal. Direktionen er overbevist om, at denne Fællesaand har bidraget til den stadige Stigning i Produktionen og Om-sætningen, og Fællesskabet besegles bl. a. ved, at der af hele Personalet under højt Humør afholdes Julefest med Tale og Sang og Dans over hele Linjen som i een stor Familie, hvor alle er med, fra Direktørerne til yngste Medarbejder.

FREMTIDSPLANER OG TREDJE GENERATION

Nu kunde man jo tænke sig, at Direktionen følte Trang til at lade Udviklingen faa nogle Aars Pause, mens man hvilede lidt paa de gode Resultaters Laurbær. Men saadan er det ikke. Uroen i Urværket er i evig Bevægelse, og Søgelyset rettes bestandigt fremad i Overensstemmelse med Husets aldrig hvilende Aand. Den stærke Vækst, som er foregaaet i begge Firmaets to Afdelinger, vil i en ikke fjern Fremtid gøre en ny Udvidelse nødvendig baade i En gros Forretningen og i Fabrikken, og hvad vil da være naturligere end at samle dem begge under samme Tag? Med dette for Øje, og atter ved Velvilje fra Kommunens Side, har man derfor sikret sig et stort Grundareal beliggende med Facade mod Strømmens Hovedgade og mod Gudena, og her vil man med Tiden opføre et stort Komplex, som kan rumme begge Afdelinger, der i Jubilæumsaaret tilsammen beskæftiger ca. 250 Mennesker. Paa dette Areal vil der være Plads til fremtidige Udvidelser. Egentlig havde man tænkt sig, at dette nye Byggeri skulde være i fuld Gang allerede nu, men da de Materialevanskeligheder, som Krigen har skabt, stadig vedvarer, henligger Virkeliggørelsen af Planen endnu i det uvisse, men den lever stadig i Direktionens Overvejelser.

Der er ogsaa tænkt med Omhu paa den kommende Ledelse af Firmaet i tredje Generation: De to unge Prokurister *Einar Falbe-Hansen* og *H. Tingleff-Hansen* har gaaet en grundig Forskole igennem, og det er Meningen, at de en Gang skal føre Traditionen og Udviklingen videre. Einar Falbe-Hansen er en Brodersøn af Direktør J. Falbe-Hansen, mens Tingleff-Hansen er Manden, der er kommet ude fra. Einar Falbe-Hansen stod i Lære hos Lange & Søn i Varde og var senere i Manufakturforretninger i Nørre Nebel, Nykøbing Falster og Nakskov, og i 1931, da han var kommet ind i Familiefirmaet i Randers, var han i fem Maaneder paa Textilskole i Aachen. Han har særlig været beskæftiget i »Rejseafdelingen«

og faar af sin erfarne Forgænger, Direktør Moesgaard-Nielsen, Anerkendelse som en af Firmaets bedste Sælgere med alle de dertil nødvendige Egenskaber. Tingleff-Hansen, som kom ind i Firmaet som Lærling i 1922, er derimod knyttet til Administrationen, hvor han særlig har været og er beskæftiget med hele det store Apparat, som Forholdet til Varedirektoratet har medført. I 1930 var han paa et længere Studieophold i England for at uddybe sit Kendskab til Forholdene i det Land, som man maatte regne med at faa stigende Forbindelse med i Fremtiden. Af de øvrige Medarbejdere, som i Dag gør en værdifuld Indsats i Firmaets Tjeneste, hver paa sit Felt, kan nævnes følgende: *I. P. Nielsen*, der blev ansat som Repræsentant i 1922 og rejser paa alle Landpladser og enkelte Byer i Nord- og Midtjylland; *Holger Bro*, der blev ansat som Repræsentant i 1933 og berejser Djursland, nogle Pladser paa Fyn, Sjælland med København samt Lolland-Falster, Møen og Bornholm; *A. Hvid Andersen*, der har faaet sin Uddannelse i Firmaet og arbejdet der siden, og som fra 1931 begyndte at rejse paa Fyn, Langeland, Ærø, og Strækningen Fredericia—Esbjerg; *Chr. Keilberg*, der i 1924 ansattes som Leder af udenbys Ekspedition og efter Niese-Petersens Død avancerede til Bogholder; *Johs. Pedersen*, der begyndte i Firmaet som Lærling i 1914 og nu er Leder af Ekspeditionen af indgaaede Ordre — før Regnemaskinens Tid Firmaets bedste »Regnemaskine«; *Erhardt Farre*, som blev ansat i Firmaet i 1934 og er Leder af Konfektionsfabrikkens Ekspedition; og *Aksel Jessen*, der kom ind i Firmaet som Ekspedient i 1923 og efter Hartvigs Død overtog Ledelsen af Prøveafdelingen med dens 10—12 Damer. Om alle disse saavel som om andre, hvem Pladsen desværre ikke tillader at nævne, gælder det, at de tager deres Tørn for Firmaet med Lyst og Energi Aaret rundt. De fleste Medarbejdere, saavel de mandlige som de kvindelige, gør efterhaanden fast og avancerer til mere betroede Poster, og de føler sig »i Familie med« det gamle Handelshus.

Vi har set, hvordan første og anden Generation kunde have sine Vanskeligheder med at undgaa smaa Disharmonier i Symfonien. Heraf har anden Generation, som i Dag sidder i Ledelsen, taget ved Lære: De to unge Næstkommanderende tages med i alle vigtige Drøftelser, og de saavel som andre i Firmaet er aktive Deltagere i Diskussionerne om Nutidens og Fremtidens Problemer for Firmaet. Paa denne Maade forbindes Fortiden gennem Nutiden med Fremtiden, som Faklen i et Stafetløb føres videre fra Haand til Haand.

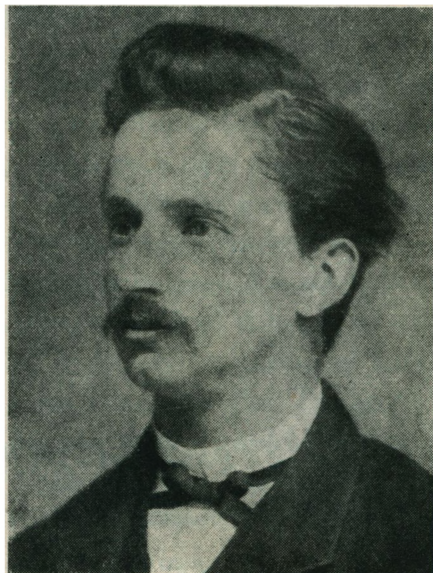
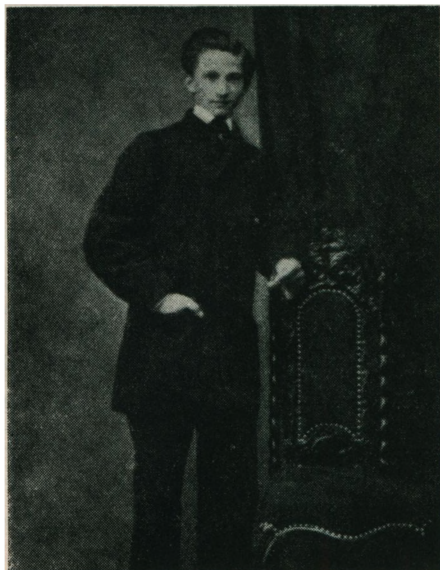
HUSETS AAND

Det er kun spredte Træk af et Firmas Liv og Udvikling, som her er fastholdt i en Blanding af Smil og Alvor. Det er en Beretning om Mænds Slid og Bryderier for paa ethvert Tidspunkt at være paa Højde med Situationen og forsvare Firmaets Farver, og det er Beretningen om den Styrke og Tilfredshed, det giver, at mange løfter i Flok og har Raad til en Vits og en Sang undervejs. Men det er ingen Solstraalefortælling om lutter Idyl. Hvor Mænd arbejder sammen Aar ud og Aar ind, maa Meninger brydes, og nu og da ogsaa Klinger krydses. Alligevel er der for den, der kommer ude fra med sin Mikrofon, en tydelig Undertone at høre, den klinger med i alt ligesom den femte Streng paa Hardangerfelen. Det er den Tone, som kommer fra Husets Aand, og naar det nye store Komplex en Gang i Fremtiden staar færdigt, vil det være klogt af Lederne til den Tid at lytte godt efter, om den ogsaa klinger dér.

Der hænger paa Kontoret i Brødregade et Maleri af Firmaets Grundlægger, malet af Randers-Maleren *Schmidt-Nielsen*. Det er saa livagtigt, paastaar de, der har kendt ham, at da hans Efterladte og hans gamle Medarbejdere første Gang saa det paa Væggen, gav det et Chock i dem, næsten som om den Gamle var vendt tilbage fra »de evige Jagtrevierer« og hvert Øjeblik kunde træde ind ad Døren. Hvis Fremtidens Ledere af Firmaet kan deres Blicher, kan de godt bilde sig ind, naar de et Øjeblik standser foran Billedet af den gamle Chef, at de hører ham citere sin Jæger-Kollega Digter-Præsten fra Spentrup:

DIG, UNGE JÆGER, JEG RAADE VIL:
HVAD VILDT DU VIL JAGE, SE NØJE TIL!
PRØV FØRST, OM DET LØNNER DIN MØJE!
OG HAR DU DET RETTE I SIGTE, DU TROER –
DA STRÆB, AT DU FØLGER DET RIGTIGE SPOR!
SAA TORDE DIN JAGT SIG VEL FØJE....

*Paa efterfølgende Sider bringes Gengivelser af
Firmaets første Annoncer samt Portrætter af en
Række Mænd, der har været eller er knyttet til
Selskabet.*

Grundlæggeren
som Konfirmand og som ung Købmand

*De to Annoncer, som her gengives, er et helt lille Tidsbillede, der viser baade 1870'ernes Mode i Klæde-
dragt og Datidens Typografi. Det er de solide, varme og slidstærke Stoffers Tid, og de troværdigt for-
mede Annoncer lokker først og fremmest med Forsikring om Holdbarhed, Prisbillighed og stort Udvalg.*

Nye Kaaber i Dyffel, Plyds og andre moderne Stoffer med elegante Besætninger faaes i
stort Udvalg til de billigste Priser hos
Thykier & Hansen.

Thykier & Hansens

MANUFAKTURLAGER

er fuldstændigt sorteret med

fine saaveisom billige kulørte

Kjoletoier,

sorte beludne franske **Thibet,**
Velours, Cashemire,
Biaritz samt fine

Kjole-Damasker,

sorte franske **Silketoier,**
alle nye Kvaliteter,

ægte franske **Lang-Shawler,**

Lama-Shawler og andre
uldne Shawler,

Kaaber,

I nyeste Façons, I stort og smukt Udvalg,

Regnkaaber,

Baschlick, Skjorter

og stukne Veste.

Mobel- og Gardintoier:

Thibet, Damask, Pekin-Cloth, Plyds m. m.

Oplag af Horsens Tugthus Fabrikata,

hvoraf fremhæves:

Bomuldstoier, Hvergarn, Kirsay, Klæde, græsblegede Lørreder, Haandklæde-
dreller, Duge og Servietter, Shawler, Maltum, Dynevaar og uldne Dynes hos

Thykier & Hansen.

Hos Thykier & Hansen forefindes

alle Sorter blegede og ublegede Tvistlørreder, græsblegede Hør- og Blaar-
lørreder i alle Kvaliteter, Dowlas, Medium, Imperial, Shirting, Cambridge,
Jacomet, Nanseck, Mull, Indienne, Lenon og Gras-Cloth, Bolster, Olmerdug
og fjertæt Lærred.

Oplag og Udsalg af

J. C. Haunstrups velrenommerede

Sengefjer og Dun,

der sælges til samme Priser som i Kjøbenhavn, hos

Thykier & Hansen.

Reisetæpper, Plaids, Paraplyer, Slips,
Humbug, Flipper, Kraver, Manchetter,
Bomulds- og uldne Undertroier, Benklæder,

Strømper, Sokker, Handsker og Seler

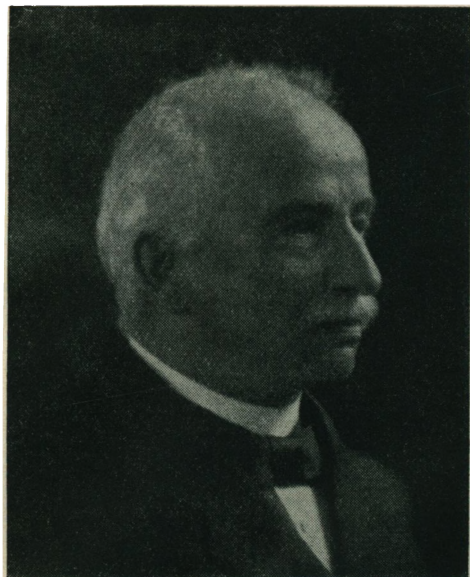
I stort Udvalg hos

Thykier & Hansen.

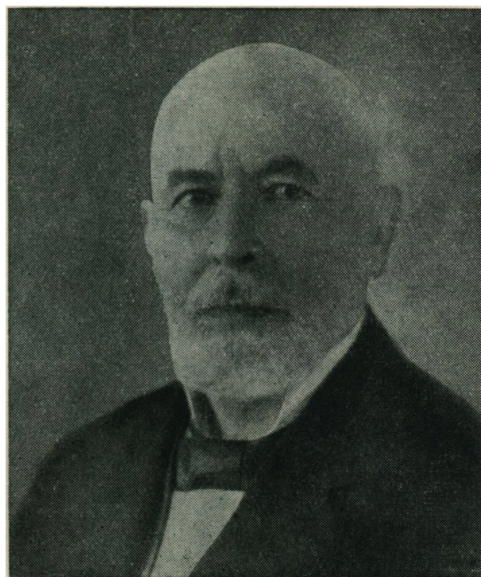
Købt og trykt af S. H. Olsen & Søn.

„Hotel Randers“.

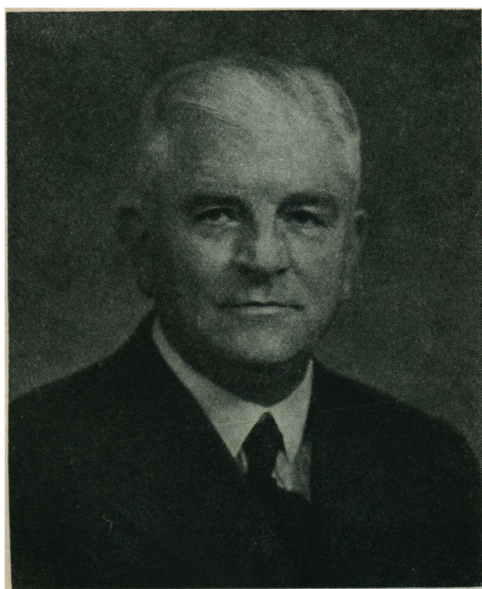
Torvegade Nr. 22.

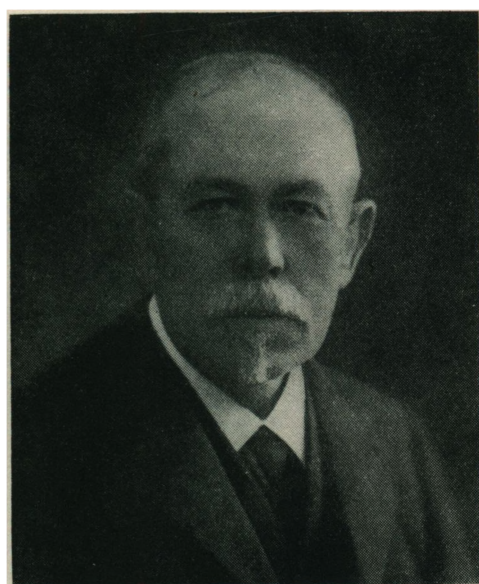
G. FALBE-HANSEN
Købmand

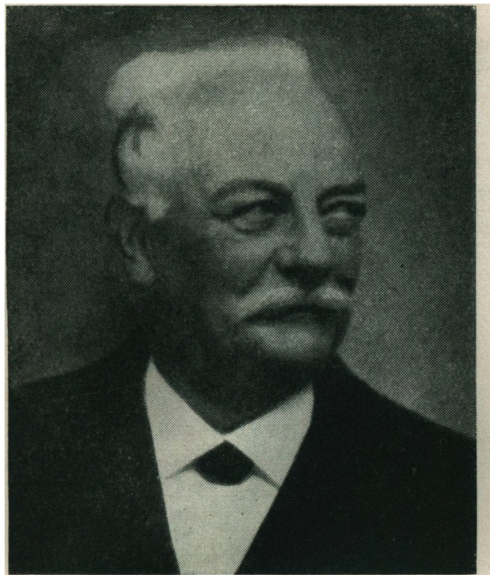
PHILIP HANSEN
Grosserer

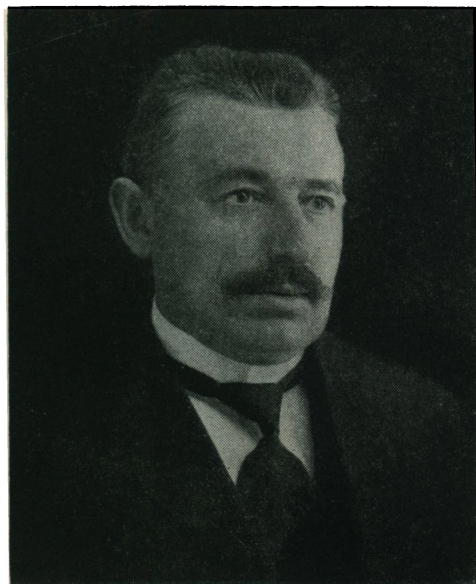
PAUL BUHL
Overretssagfører

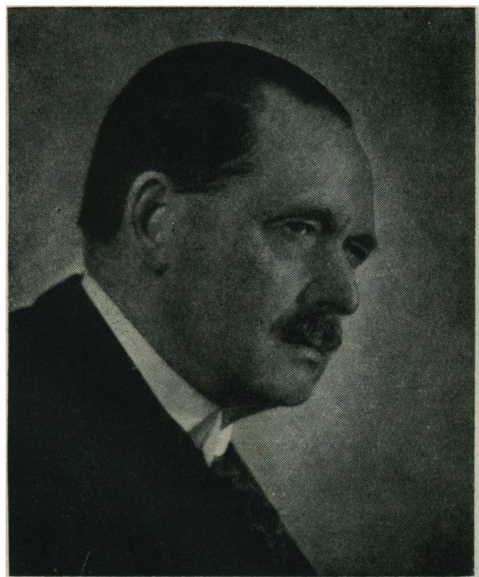
P. HJERSING
Købmand

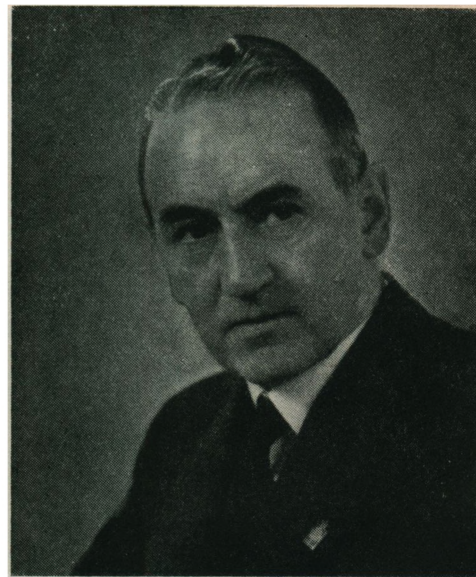
EMIL RANSBY
Direktør

C. J. NIESE-PETERSEN
Direktør

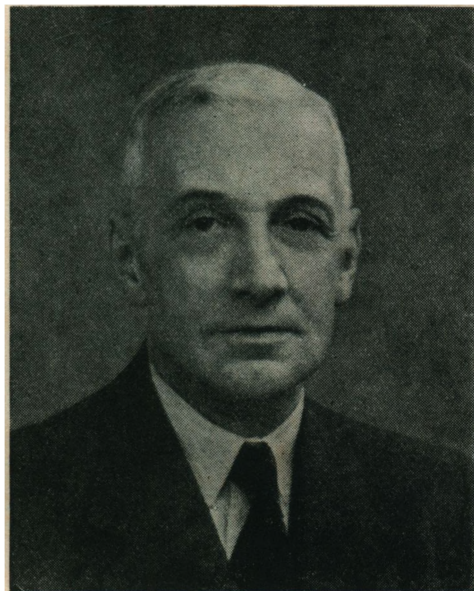
J. FALBE-HANSEN
Direktør

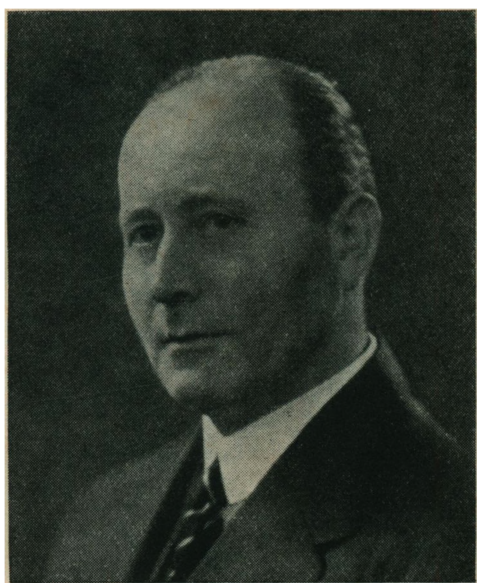
CHR. MOESGAARD-NIELSEN
Direktør

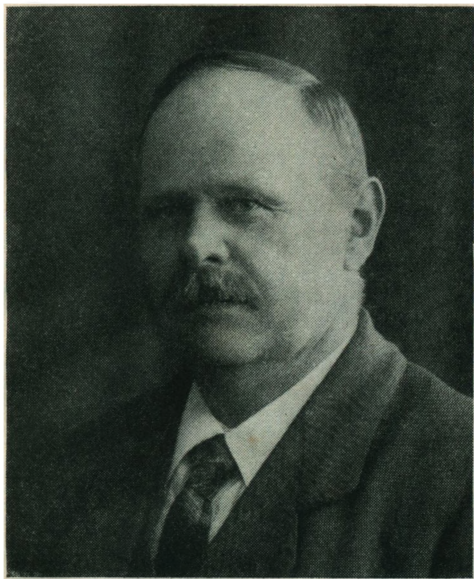
EINAR JØRGENSEN
Landsretssagfører

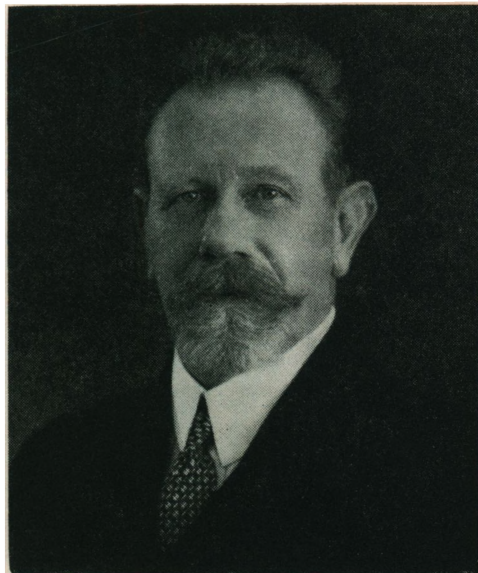
HOLGER NIELSEN
Landsretssagfører

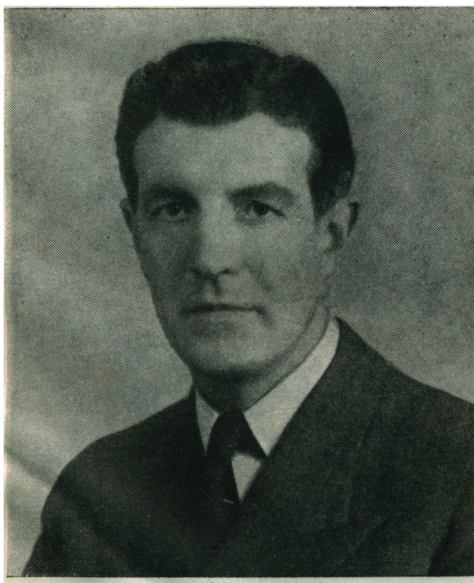
A. ROVSING OLSEN
Direktør, Civilingeniør

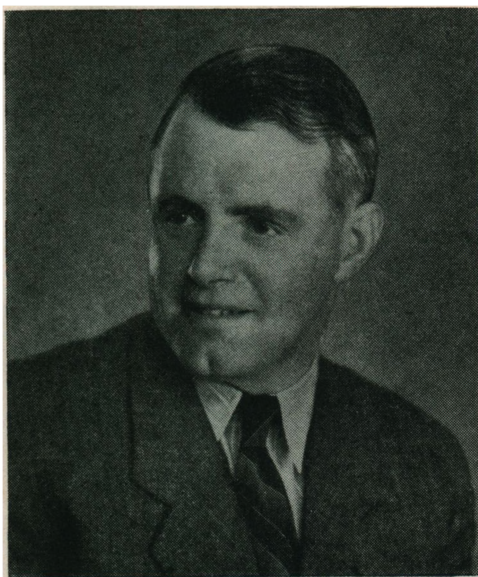
CHR. CHRISTENSEN
Repræsentant

HANS HARTVIG
Afdelingschef

EINAR FALBE-HANSEN
Prokurist

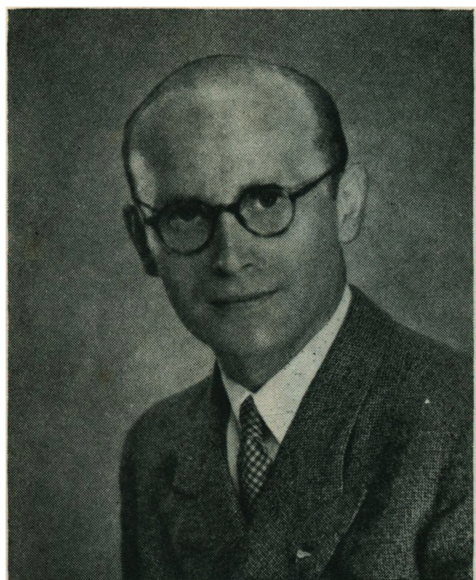
H. TINGLEFF-HANSEN
Prokurist

HOLGER BRO
Repræsentant

I. P. NIELSEN
Repræsentant

A. HVID ANDERSEN
Repræsentant

CHR. KEILBERG
Bogholder

AKSEL JESSEN
Afdelingsleder

JOHS. PEDERSEN
Afdelingsleder

E. FARRE
Afdelingsleder